

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókiadóhivatal: Museum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF.
Feloldó szerkesztő: BRAUN SÁNDOR & SZERKESZTŐSÉG.Kiadja:

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Beharangozás.

Budapest, február 29.

(v.) Az obstrukció, amely sehogysem akar ágyban, párnák közt meghalni, e kritikuss hét során megkapja hát azt, amit keresett: el fog tiportatni. Volt háromnapnyi ideje, hogy felismerje a helyzetet, a magáét s az országét, s hogy e megismerés alapján félrevonuljon. Nem szerelt le s higgadtan néve a dolgokat, azt mondjuk, hogy talán jól is tette. Hiszen a nemzeti ügynek nagy csatája még nem volt megvíva, még hátra volt a delegációk ülészaka, amelyen be kellett következnie a végső és döntő mérkőzésnek az osztrák reakció és a magyar nemzeti eszmének haladása között. Ha január folyamán félreáll az obstrukció s a közös hadsereg vidáman nekiindulhat az unjocozásnak, ki tudja, ilyen bő termést adott-e volna a delegáció munkája. A hajlandóság a Magyarországnak megígért nemzeti vívmányok visszacsinalására vagy legalább csökkentésére még így is megvolt eleinte a katonai kamarillában is, az osztrák delegációban is. Gondoljunk csak vissza az első hadügyi expozéra, amely ezrednyelv degradálta a magyar államnyelvet és elvi kifogást támasztott a magyar tiszték visszahelyezése ellen, továbbá a hírhedt Derachatta-indítványra, amelyvel Ausztria ki akarta ragadni a magyar törvényhozás kezéből a haduri jogok gyakorlására való alkotmányos befolyás jogát. E hajlandóság láttára bizony azt kell mondanunk, hogy az utóbb beállott kedvezőbb fordulat nyilvánvalóan csak részben tulajdonítható Tisza István ügyes fellépésének s a magyar delegáció férfiasabb hangjának; kétségtelenül erősen hatott közre az ellenáramlatok megpuhulásánál az a gondolat is, hogy ilyen zavaros külpolitikai viszonyok között a katonai felfogásnak és az osztrák hencsérésnek is be kell adnia a dere-

kát, hogy a hadsereg mennél előbb megkaphassa Magyarországon a most már kétesztendő unjochátralékot. Nem volt tehát haszontalan munka, hogy az obstrukció a delegáció ülészaka előtt semmi szín alatt nem akarta bevonni vitorláit. Arra a Damokles-kardra szükség volt, nehogy a nemzeti vívmányok sorsát még az utolsó percben is kétségessé tehesse a velünk szemben mindig részen álló bécsi árnykodások.

De most már le van aratva a termés, be is van takarítva. Áttekinthetjük az eredményt, megvonhatjuk az egész küzdelem mélyéget. És kimondhatjuk, hogy bár minden vágya e nemzetnek nem teljesült, de sokat kaptunk, jóval többet, mint amennyire a küzdelem kezdetén még a legvérmesebb reményeink is számítani merészelték volna. S ami a fődolog: ezt a sokat, ezt a jóval többet ingyen kaptuk meg. Mikor most egy éve a harc kezdődött, ama visszavonhatatlanul kiküzdött vívmányok bármelyikéért szívesen odaadtuk volna cserébe a kért létszámemlést. És ma e vívmányokat, amelyek egész összegükben a nemzeti gondolatnak a véderőben való jelentős ténnyeljárását képviselik, minden viszontszolgáltatás nélkül vágjuk zsebre: a hadsereg, amely megnyitja sorompóit a dualizmus és a magyar állameszme nemzeti tartalma előtt, e reformok fejében csakis a régi unjocjutalékot kapja meg. A vívmányoknak ez az ingyenessége adja a legteljesebb igazolását az ellenzék szívós kötelességtudásának, amely a nemzeti erő szunnyadásából felébresztette, mozgósította, megszerzte, harcba és diadalra vitte. Az obstrukció tehát megtette kötelességét. De egy szersmind be is fejezte hivatását. Arra a Damokles-kardra mostanában nincsen többé szükség. Le kell tehát oldani a hajszárlót, amelyen lóg, aztán visszatenni a nemzeti erő fegyvertárába s ott jól megőrizni, hogy majd

a véderőtörvény revíziójának idején újra kifelhessük s arra a bizonyos hajszárlóra ismét felfüggeszthessük. Ha az obstrukciót még ezután is folytatnák, az éppen olyan volna, mintha csépléskor is naponta kimennének az aratók a már letarolt szántóföldekre s ott subogtatnák kaszáikat a levegőben, a helyett, hogy erejüket és idejüket a változott évad új feladatainak szentelnék. Ilyen bolond erőpazarlásra a nemzet közvéleményének helyeslése meg nem kapható. Az ellenzék becsületesen elvégezte az egyik dolgát, lásson tehát hozzá a másikhoz. Neki köszönhető, hogy a nemzet győzött; tegye tehát lehetővé, hogy jól használhassa ki az ország ezt a győzelmet. Eddig az volt a nemzet ereje, hogy a parlament munkaképtelen volt. De most már arra van a nemzetnek szüksége, hogy az országgyűlés visszatérhessen valahára a hasznos dologtevés útjára. Hadakozni egy ellenféllel, aki megadta magát, kardt forgatni egy csataterén, amelyen nincsen többé ellenség, — az ilyen *furor hungaricus* csak neveltség tárgya volna a világon s a nemzetnek sok nagy érdekét kockára tenné. A küzdő-porondról a békés munka műhelyébe szállítja hát az ellenzék az ország hangulata.

Érthetetlennek tartanók, ha az obstrukciós csoport csakugyan erőszakolná a letiportatását. Hiszen éreznie kell, hogy ketté vannak immár metszve azok az idegszálak, amelyek a nemzeti lelkesedést az ellenzék tetterőhöz kapcsolják. Ha begöngyölné zászlaját s elvonultában magának követelné a győzelem dicsőségének oroszlanrészét, az ország hálás elismerése követné útjain. De ha az obstrukciót tovább is odaszegzi torlaszul a törvényhozás elé, hogy ezentul se lehessen előbbre jutni, holott minden percnyi vesztéglés az országnak fontos léteérdekeit teszi immár kockára, akkor azt kell majd keservesen tapasztalnia, hogy a nemzeti aka-

TÁRCA

Üdvös félelem.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Irtá: Zöldi Márton.

Künn hajnalodott, de a nagy körüti kávéházban még teljes fényben ragyogtak a villamoskörték. Professzionátus és alkalmi lumpok vegyesen ültek a márványasztalok körül. A pincérek szemében álomság pislogott s a sóvány, szelidképű pénztároskissasszony leplezetlenül ásitott.

Hajnali négy óra lehetett, mikor Macsáy Berci hatodsor ismételte, hogy elérkezettnek látja az időt, mikor haza illenék menni. A társaság, irók, hivatalnokok és piktorok nem vette komolyan Macsáy Berci kijelentését. Macsáy mindig a szolidaritást prédikálta és a tivornyázást — itta. Tivornyázás alatt az adott esetben konyakot kell értenünk.

Öt perccel előbb távozott a kávéházból Munker Hugó fogorvos egy molett s nem tulságosan fiatal kórístánával, kire a mindenre képes rágalom se foghatta, hogy valaha szép volt.

Még a neve is különösen hangzott: Csákö Birinek hitták. Munker Hugó — ezt mindnyájan tudták — mesés összegeket költött erre a leányra. Tellelt. Fényes praxszisa volt. A beavatóttak harmincezer forintra becsülték évi jövedelmét.

Alig hagyta el a kávéházat, mikor Macsáy Berci, a társaság félhivatalos filozófusa kötelességszerűen leszólani kezdte a távozót.

— Ez is furcsa figura — mondotta. — Már három év óta hiszálja ékszerekkel est a Csákö kisasszonyt. Egymaga többet költött rá, mint minden előbbi udvarlója. Ami nem csekélység.

Hiszen tudjátok, hogy Csákö kisasszonynak már husz év óta udvarolnak a népek ezrei. Tizenegy év előtt, igen 1889-ben, magam is két hétig. Ez az aránylag rövid időhatár mind a kettőnkét ki-előzített. Végre a jóból kevés is elég. És ez a boldogtalan fogász, kinek felesége Budapest egyik legszebb asszonya, három év óta Brrri Micsoda perverz lélek... Mert tudnotok kell, hogy most hazakiséri Csákök s aztán rohan a feleségéhez, kit határtalanul tisztel és szeret. Igen, igen, ha a feleség szöba kerül, egészen átszellemül az arca. Odailag szárnyal és kéjesen mosolyog... S a mellett, mibelyt az utolsó plombot beillesztette az utolsó páciens fogába, rohan Csáköhöz, hogy elhalmozza gyöngédességének a fémjelzőhivatal által ellenőrzött jeleivel.

Itt Macsáy Berci kis szünetet tartott, hogy a rezolúció élesebben emelkedjék ki. A rezolúció így hangzott:

— Ilyen az élet.

Aztán többen hozzászóltak a témához. Konstatálták, hogy az ilyen izlésbeli tévelygések nem kivétel, hanem szabályt alkotnak. Akinek szép a felesége, az rendszeren valami közönséges hölgy után bolondul. És viszont. Ezt nem lehet megmagyarázni, nem lehet okfejtani, ez a levegőben van, mint a nyavalya, s valoszinűleg így marad, míg férjek, feleségek és kedvesek lesznek.

Ismét Macsáy Berci vette át a szót.

— De azért a Munker esete mégis megdöbent. Ti csak látásból ösmeritek a feleségét, de én beszéltem vele. Nobát mondhatom, az előkelő, nemes lélek. Igaz, valódi, nincs egy hamis vonás benne s nincs egy hamis foga. Mindig felrisszúlve éreztem magamat, valahányszor beszéltem vele.

Ebben a pillanatban a fizezőpincér egy elegáns hölgyet vezetett az asztalhoz. Macsáy Berci nem közönséges drámai emfázissal rugta hátra a széket.

— Csökölöm kezeit, — kiáltotta őszinte za-

varral — éppen most beszéltem a nagyságos asszonyról.

Az elegáns asszony Munkerné volt. Kedves, vonzó szépség. bársnyos arccal s finomrajzu vonásokkal. Mosolyogva kérdezte:

— Ah, Macsáy ur rólam beszél?

— Igen, csökölöm kezeit, voltam oly bátor felemlíteni, hogy nagybátyjának, a számtanésos urnak a jubileumán milyen pompásan unatkozunk a tosztok alatt.

— Igen, igen, emlékezem. Nagyon kedves, hogy nem felejtette el.

— Soha, soha! Csökölöm a kezeit... Vanak benyomások... De hogyan van, hogy a nagyságos asszony...?

A szép asszony arca kissé elkomorult.

— Csodálkozok, hogy itt lát? Elhiszem. De szomorú kénszerűség... a férjemet keresem.

— A? Kedves férjét? — kérdezte Berci, növekedő zavarral. — ah, igen, értem, ő szokott idejární... azt hiszem, tegnapelőtt is...

— Ma éjtel nem volt itt?

— Ma? Már mint ma este? Azaz hajnalban, mert azt hiszem, odakünn már... teringgettét, félőtre jár... Látja, nagyságos asszonyom, ilyen korhelyek vagyunk mi. De ez aligha érdekli a nagyságos asszonyt, miután kedves férjét keresi...

— Igen, vele kell sürgősen beszélnem.

— Hát nincs otthon? — kérdezte Berci a legiámborabb arccal. — Csodálom. Itt nem volt, egyáltalában nem volt.

A szép asszony kelleetlenül vont össze keskeny szemöldökét.

— Pedig a pincér azt mondta...

— A pincér? — hebegte Berci — azt hiszem, téved. Biztosíthatom...

— Köszönöm, Macsáy ur, én nem akar férjem ellen vallani. Ez helyes. Szeretem a lovasgasságot még ebben a formában is. Ha megengedi, egy kis szívességre kérem,

rat méltatlankodva fordul el tőle és helyesléseivel szentesíti a feleslegessé és tehát károsodó vált kisebbségi erőszak ellen alkalmazandó többségi erőszakot. A kormánynak és többségnek a közvélemény részéről szabad keze van a parlament munkaképességének helyreállítására. Az ország belátja, hogy rendet kell valahára csinálnunk s hogy lehetővé kell végre tenni a gyümölcsöző és békés törvényhozási alkotásokat. Jól tenné az obstrukciós csoport, ha még az utolsó órában is megszívlelné mindama szempontokat, amelyek a közvélemény állásfoglalását megszabják. Akármilyen higgadtan és körültekintően végezze Tisza István a leltípást, a parlamenti szólásszabadság sérelme nélkül e dolgot el nem végezheti. Azt tartja egy francia közmondás, hogy aki rántottát akar enni, annak szét kell törnie a tojásokat. A parlamenti szöveg eddig korlátlan szabadságát kár volna bizony szétfőrtetni. Arra nagy szüksége lesz még az országnak s talán még inkább az ellenzéknek. Minek hát megcsorbítottatni ilyen kiváló szabadságot, mikor e végső küzdelem eredménye felül maga az obstrukciós ellenzék sem lehet már kétségben? Eddig ingyen kaptuk a vívmányokat; de ha végeztül sérelmet kell elszenvednie a parlamenti szólásszabadságnak, ha ezen épp most fényesen bevált nemzeti erőforrás csorbításával kell a rendes állapotok helyreállítását biztosítani, akkor a nemzeti eszmének a véderőben való térfoglalása nem járt ingyen, akkor vajmi drága, talán tuldrága árt kellett a nemzetnek érte megfizetnie.

A mai napon két publicista szól hozzá e kérdéshez. Az egyik ezt mondja:

E nagy igazság mindenki előtt világos, akit a szenvedély el nem vakít. A káprázató jelszavak, melyek a magyar nyelv jogai körül repkednek, jóllehet elvakítanak sokakat, de nem nyugtathatják meg azoknak lelkiismeretét, akik nem akarhatják sajátkezüleg lerombolni a parlamenti intézményt, mely az alkotmányos jogvédelem és jogszerzés egyetlen tere; sem pedig azok lelkiismeretét, akik nem akarnak az országnak mérhetlen károkat eszni a népi akaratát a kisebbségi akaratát a többség és a korona akaratával szemben.

A másik pedig így szól:

Okvetlenül elérkezünk tehát a rendesindás halaszthatatlan voltához, sőt már leg-

közlebb elérkezünk egy alternatívához, ahhoz tudniillik, hogy magunk tegyük meg Bécsnek azt a szolgálatot, hogy saját kezünkkel törjük össze alkotmányunknak még fennálló részeit, vagy visszalépve e szereptől, azt mondjuk Bécsnek, hogy maga kaparja ki a tüzből a gesztenyét. A maradék obstrukció, bármilyen karikatúrája is most már egy nemzeti mozgalomnak, ha tovább tart és innen-onnan erősítést is kap, szükségszerűleg ez alternatíva elé viszi a nemzetet.

Mi a veszedelmesebb?

E cikkek egyike sem származik kormánypárti tollból. Sokat tapasztalt, viharezett ellenzéki vezérférfiak ostromolják eme fejtegetésekkel az obstrukciós csoport hazafias lelkiismeretét. Az első helyen idézett cikket Kossuth Ferenc írta, a másikat Mocsáry Lajos. Ne akarjon ebben az országban senki sem célratörő ellenzék, sem tettekre szebb hazafi lenni Kossuth Ferencnél és Mocsáry Lajosnál.

BELFÖLD

A helyzet. Egy hónapnál hosszabb szünet után holnap ül össze a képviselőház, meglehetősen bizonytalan auspiciumok között. A pártkörök az utóbbi két-három nap óta lassanként megelénkültek s ma már a klubélet mindenütt a rendes képet mutatta. A szabadpárt hangulata a delegáció eseményeinek hatása alatt meglehetősen kedvezően alakult. Az a tagadatlan elkedvetlenedés, amely a párt bizonyos elemeinél Tisza és Apponyi heves összedűközése után lábrakapott, hamar eloszlott azután, hogy a miniszterelnök kétszer is visszatért a dologra és mind a kétszer hangsúlyozta, hogy támadásának nem volt személyes ele gróf Apponyi ellen. Általában megállapítható, hogy a párt egységének csorbítása nélkül megy bele az újra kezdődő küzdelembe. Lehetséges, sőt valószínű, hogy absztinenciák lesznek, de semmiesetre sem nagymértékű és a párt zömét kitaró kormányfői és akcióra képes számban fog felvonulni. A nemzeti disszidenseknek gróf Tisza ellen való ingerültsége is lényegesen alábbhagyott. A csillapítást Szentiványi Árpád kezdte meg szombat este és azóta nem siker nélkül folytatta. Biztosra veszik, hogy maga Apponyi is, aki holnap érkezik Budapestre, ilyen irányban igyekszik hatni párttársaira s az ő közbelépésétől természetesen a legjobb hatást várják. A Szederkényi-csoport tüzes harci kedvvel készülődik az obstrukció folytatására. Mai összejövetele alkalmával Ugron Gábor tüzelte a harcosokat és kijelentette, hogy ő maga fokozottabb energiával fog résztvenni a harcban.

A pártkörökben ma este mutatkozó hangulatról tudósítók ezeket jelentik:

A Kossuth-párt körhelyiségében megjelent képviselők sokat beszéltek Kossuth Ferenc vasárnapi vezérléséről, mely keményen elítélte az obstrukciót. A függetlenségi párt tagjai, tudatában a parlamenti válság komoly következményeinek, egyértelműen helyeselték az állásfoglalását. A Kossuth-párti különben holnap, kedden este értekezletet tart, amelyen a hetegnapos Kossuth Ferenc helyett Thaly Kálmán fog elnökölni.

A disszidensek klubja ma nem volt oly néptelen, mint máskor. Hoves diskusszió folyt, egyes képviselők közt s zokon vették Szentiványi Árpádnak azt az eljárását, hogy Apponyi Albert megbízásából mérsékeltre intette a párttagokat, akikkel szemben Apponyi kívánsága az, hogy semmiképpen se segítsék az obstrukciót.

A néppárt csendes. Mindössze azt az újságot jegyezhetjük föl, hogy Rakovszky István a fővárosból ma elutazott.

Ellenzék obstrukciós részének harci készülődését a szabadpárt nem nézi tuiságos izgalmossal. A párt hangulata általában a nyugodt várakozás jegyében van. A pártkörben, amely ma már olyan népes volt, mint a parlamenti harc legmozgalmasabb napjaiban, az a vélemény volt általános, hogy be kell várni az ellenzék felvételét, mielőtt a párt bármilyen irányban döntő határozatot hozna. Eppen ezért egyelőre nem látják szükségesnek a pártértekezlet egybehívását.

Gróf Tisza István szintén megjelent a pártkörben s meglátta előtt úgy nyilatkozott, hogy nyilván esütörtökön fogja az ellenzékot az ultimátummal szembeállítani; utolsó felszólítást intéz az obstrukcióhoz, hogy tegye lehetővé a felhalmozódott sürgős javaslatok elintézését s egyszersmind annak a biztosítását is, hogy a közel jövő nagy feladatainak az obstrukció nem fogja ismét a törvényhozási gépezetet megállítani. Ha az obstrukciós ellenzék nem hajt erre az utolsó békés szóra, akkor megindul a végső harc, amelyben a kormány számít a parlament minden józan belátása árnyalatára, de amelyet, ha kell, egyedül a szabadpártára támaszkodva is, folytatni kész mindaddig, amíg a parlament munkaképességét helyre nem állította.

Igazságügyi törvényjavaslat. Az igazságügyminisztériumban most egy törvényjavaslatot dolgoznak, amelyben szabályozva lesz a tőzsebíróóság, valamint a községi bíráskodás kérdése. Ugy a tőzsebíráskodás, mint a községi bíráskodás egész gyökeresen lesz reformálva és olyan eshetőségek ki lesznek rekesztve, amelyek főként a tőzsebíráskodást majdnem illuzóriussá teszik.

A beruházási javaslat. Megirtuk, hogy Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter már a legközelebbi napokban beterjeszti a parlamentben az átdolgozott beruházási javaslatot. Mint felhívatalosan jelentik, a módosított javaslatban vasutakra, utakra s a fiumei kikötő kiépítésére több van előirányozva, mint az eredeti javaslatban volt. Csatornázásokra semmi sincs előirányozva, mert az elmunkálatok, kivált a Duna-Tisza-csatornánál,

— Parancsoljon.

— A mamától este levelet kaptam. Ez a levél nyugtalanított, nem tudtam elaludni, s elhatároztam, hogy az órái vonattal leutazom hozzá. Szerettem volna, ha a férjem elkísér Szolnokig. Azért jöttem ide. Minthogy nem találkozhatom vele, én lesz szives megmondani neki, hogy elutaztam.

— Oh, kérem, le sem fekszem.

— Köszönöm.

Távozott. Berei diadalmasan tekintett körül. — Láttátok? — kérdezte. — Most hasonlítottok össze Csákö Biri kisasszonnyal. A nap és az éjszaka, az automobil és az omnibusz, a filharmóniai koncert és a sváb zenekar... Hát nem kötözni való bolond ez a Munker? Hát nem érdemelne meg, hogy ez az asszony olyan szarvakat rakjon a kopasz homlokára, hogy a csillagokat kibökje vele?

Ezt az óhaját az egész társaság en bloc magáévá tette... Felőra mulva már alig volt néhány ember a kávéházban. Kezdtek az ablakokat kitárni és tisztogatni. Berei másodmagával rendületlenül ült az asztalnál. Eppen összevezette a főpincérről, ki rejtelmes tévedésből nyolc pohár konyakot számított, holott Berei lelke mélyéből meg volt győződve, hogy csak hetet ivott.

A főpincér mentegődött:

— Nem szoktam tévedni.

Berei bosszusan morogta:

— Tudom, a hátrányára soha.

Fizetett. Azaz csak az erszényo után nyult, mikor látja, hogy az ajtón Munker fogorvos lép be. Berei, noha hét vagy nyolc pohár konyakot ivott (a dolgot nem illik egyedül eldönteni), észrevette, hogy Munker ábrázata nagy elváltozást mutat. Hihetetlen módon megnyúlt. A léptei is bizonytalanok, támoalgók voltak. A szava halk és hörgő. Csak ennyit mondott a pincérnek: — Adjon hamar egy pohár vizet!

Aztán lerokadt egy székre és erősen tapogatta a homlokát.

— Hát ezt mi lelto? — kérdezte Berei magától halkan. — Egészen letört...

Felkelt és odament a letört emberhez.

— Szervusz doktor, mi bajod van?

A fogorvos nem válaszolt. Berei megismételte a kérdést vagy háromszor-négyszer.

— Végem van, ne is kérdezz, — válaszolta Munker s szürke szemében könnyek csillogtak.

— Csak beszélj, — biztatta Berei — tudod, hogy legjobb barátod...

— Igen, Berei, te jó barát vagy... te oly ritkán kértél tőlem szíveséget, benned lakik némi önzetlenség vagy ahhoz hasonló. Neked megmondhatom... Tönkre vagyok téve... A feleségem...

— Á feleséged?

— Igen, megszökött... itthagytott... szó nélkül... még egy levelet se hagyott hátra... Semmit, barátom, semmit... Borzasztó. S tudod, mi a legborzasztóbb? Megmondom... Az a legborzasztóbb, hogy igaz van... nem érdemeltem meg. Te tudod, miért. Milyen aljasság volt tőlem! Milyen aljasság! Te tudod.

Berei, kibén a konyak erős erkölcsi érzést váltott ki, hidegen hagyta helyben:

— Tudom.

Aztán hagyta nyugodtan tépelődni a holtra ijedt férjet. Nagy gyönyörűséget talált ebben a látványban. Kiaknázta fenéki, vagyis vizasztalni kezdte pokoli gyöngédséggel.

— Szegény fiu, — mondotta — te ugyan megjártad. Igazán sajnálak. Persze a Csákö Biri.

A fogorvos dühösen pattant fel:

— Ne is említsd! Nem akarom ezt a nevet hallani. Soha! Érted? Soha! Az én életem tragédiája betetőződik. De legalább az aljasságot akarom kipusztítani belőle. Érted?

— Értem.

— Küldök annak a nőnek ezer forintot. Mit gondolsz, elég?

— Untig. Ahogy én Biri ösmerem, kasszaskontót is szívesen ad belőle.

— Ne tréfálg, ez komoly dolog.

Berei fejével igent bólintott.

— Ezer forint mindig komoly összeg — mondotta ünnepeisen. Aztán hagyta tovább tépelődni a kétségbeesett férjet, ki egyre vizet ivott.

— Olyan száraz a torkom...

— Elhiszem.

Aztán reggel lett. A kávéházba vendégek érkeztek. A fogorvos borítékba tett ezer forintot és elküldte Csákö Birinek. A végelszámolást ezekkel a szavakkal fejezte ki: „Nem lehet több szerencsénk egymáshoz.“ Aztán fizegetett.

— Megengeded, hogy a te cechedet is? — kérdezte Bereitől.

Berei megengedte. A pincér kilenc pohár konyakot számított. Berei nem emelt óvást. Néhány perc mulva távoztak.

— Hazakisérlek — mondotta a fogorvosnak.

Mikor a kapuhoz érkeztek, Berei megfogta a fogorvos kezét s erősen megszorította. Aztán így szólt:

— No csak plombálg nyugodtan, jó fiu. Nincs semmi baj.

— Mit beszélsz?

— A feleséged az anyjához utazott. Ott volt a kávéházban, téged keresett, hogy kísérd el Szolnokig.

A fogorvos arca kiderült, egyik aranyozott foga valósággal tündökölt.

— De hát mért nem szóltál mindjárt? — kérdezte az örömeik vibráló hangján.

Berei az erkölcsbíró száraz, kimért hangján válaszolt:

— Mert az adott körülmények között nem sajnáltam tőled egy kis üdvös félelmet... Szervusz!

még nem haladtak annyira, hogy a törvényhozás elé költségvetésekkel lehetne járulni. A földművelésügyi minisztérium beruházási célokra valamivel többet kap, viszont a belügyi és a pénzügyi kormány reszortjába tartozó építkezések közül néhányat elejtettek. A beruházásokra összesen körülbelül kétszázötvenmillió korona van előirányozva.

Khuen-Hédervary miniszter. Gróf Khuen-Hédervary Károly legközelebb átveszi a király személye körüli miniszteri tiszteletét. A volt miniszterelnök már a napokban Bécsbe érkezik, hogy elfoglalja állását és egész családjával beköltözik a Bankgassei magyar palotába.

A német kereskedelmi szerződés. A múlt héten Vilmos német császár a mi berlini nagykövetségünkkel, Szögyény-Marich Lászlónál ebédelt. Egy nappal később Szögyény-Marich Bécsben volt. Ismét huszonegy órával később a magyar miniszterek is felutaztak Bécsbe, ahol minisztertanács volt. Az összefüggés könnyen megtalálható: a Németországgal kötendő kereskedelmi szerződést kellett most már sürgősen előkészíteni. Ma már felhívatatosan is megerősítik, amit mi jeleztünk, hogy Bécsben közös tanácskozások is folytak, melyeknek rendjén Szögyény-Marich kimerítő jelentést tett a Berlinben uralkodó hangulatról. A német kormány szándékai kedveznek a szerződés megkötésének, de azért a pártviszonyok olyanok, hogy a birodalmi gyűlésben nehézségek merülhetnek fel. A bécsi konferencia egyébként megállapodás történt, hogy az osztrák-magyar vámkonferenciát már szerdára, március hónap 2-ára összehívják. Ez a konferencia remélhetőleg egy pár nap alatt elkészül munkálataival. Ennél fogva a magyar kormány még e hét folyamán törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, hogy mint Olaszországgal, Németországgal is megkezdhesse a szerződés tárgyalásokat. A tárgyalások tényleges megkezdésének ideje még nincs megállapítva. A terv az, hogy előbb uton tárgyalnak a monarchia két államának megbízottai csak azután mennek ki Berlinbe.

Más oldalról azt jelenti, hogy a tárgyalások nem bízhatnak valami kedvező eredménnyel, mert a német kormány kezét nagyon erősen megkötik a tulajdonosok agrár vármok, amelyeknek enyhítésére nem kapható többség a birodalmi gyűlésen. Oroszországgal is azért maradt eddig meddő a németek alkudozása, mert az oroszoknak azt a követelést, hogy a német rosvám leszállítások, Berlinben nem tudják teljesíteni. A mi érdekünk leginkább az árpavám tétele érinti, mert jóformán ez az egyetlen gabonam, amelyből még maradt némi kivételünk Németországba. Ha a német kormány nem tesz engedélyt a rosvámnál Oroszországnak, akkor természetesen a mi kedvünkért sem fogja az árpavámot leszállítani. Az egyedüli tér, amelyen valamit elérhetnénk, e szerint az állatkivétel volna. A régi szerződés nagy terheit Magyarország és Ausztria ama reményben vállalták, hogy az állategészségügyi egyezmény lehetővé fogja tenni a zavartalan állatkivételt. De tudjuk, hogy a gyakorlatban az egyezmény jogszabályait a német vámtörvények jóformán kinullázták s erőszakos értelmezésekkel marhabevitelünket valóságos kizsákirozták a német piacokról. Az új szerződésben tehát világosabb szövegezésre és olyan biztosítékok szerzésére fogunk a mi részünkről törekedni, amelyek a zavartalan állatkivételhez fűződő nagy érdekeinket ilyes sérelmekről megóvják. Ha ezt kellő eréllyel követelik megbízottaink, célt érhetnek, amint ezt Németországnak Olaszországgal folytatott alkudozása bizonyítja. E két állam közt ugyanis a megállapodás tegnap nagynehezen létre jött s ezzel megszületett Németországnak első új szerződése. Utóbbi időben a nehézséget a bornak és a déli gyümölcsnek vámtétele okozta; Németország az utolsó pillanatban vártalanul felhagyott makacs ellenszégüléssel s elfogadta az olasz javaslatot. Ez biztató jel a mi állat-kivételünkre nézve. A holnapután összeülő magyar-osztrák vámtérkezőlet első dolga különben az ugynevezett konvencionális vámtarifa megállapítása lesz, amely a mi monarchiánknak Németországgal szemben megajánlott vámtételeit fogja magában foglalni.

A tömeggondnokságok. Az igazságügyminisztériumban vasárnap délután Pócs Sándor igazságügyminiszter előlékelével szaktanácskozás volt, melyben az ügyvédeknek a tömeggondnokságok és egyéb bírói gondnokságok megfélelő kiosztása iránti óhajait közösen megbeszélték. Az Ügyvédi Kamara jelenlévő képviselői kifejtették az óhajukat, mely felett azután hosszabb eszmecsere folyt. Az előlékelő miniszter megköszönte a tanácsko-

mány tagjainak táradozásait és megígérte, hogy az adott véleményeket megfontolással tárgyalva fogja tenni, valamint azon reményének is kifejezést adott, miszerint sikerülni fog oly módot találni, mely jogos óhajukat kellő mértékben tekintetbe fogja venni.

A fúmel községi választások. A reprezentanza kisorsolt főlének választása ma történt meg óriási érdeklődés mellett; nagy küzdelem folyt, de az esti órákig semminemű rendezés nem fordult elő. A szavazatok összes száma 1325; a választás végleges eredménye még ismeretlen. Törlés nélkül adott: az autonóm-párt jelöltjeire 423, a hazaifas párt jelöltjeire 415 szavazat.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, február 29.

A keletázsiai harctéren, egy látszik, azok a napok a legtermékenyebbek eseményekben, melyeknek legkevesebb hír jut el Európába. Ez a japán óvatosságnak az eredménye. A japán hadvezetőség csak bevégzett tényekről referál. És ezekről is csak szűkszavuan, színezés nélkül, nehogy valami következtetést lehessen vonni a további tervekre és szándékokra. Már napok óta jelezték angol és pétervári források, hogy a japán hajóhad egy tekintélyes része minduntalan felütünk Vladivoszokt körül. Miért, mi célból, arról semmiféle felvilágosítás nem érkezett. A látszat az volt, hogy nem történik semmi, hogy a japán hajóhad csak a terepet kémleli. Mi részünkről már többször kijelentettük, hogy azt nem hiszük. Togo tengernagy nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy kilenc-tíz nagy hadihajót küldjön a part megvizsgálására, Vladivoszokt rekognoszálására, holott a japán vezérkar Manduriának minden bokrét és minden vasúti őrházat is pontosan ismeri. És ime, ma az a hír érkezik egyszerre Hakodateból, hogy Vladivoszokt mult esütörtök óta blokk alatt áll. Megkezdették tehát a japánok Oroszország második keletázsiai büszkeségének körülzárását is. Ha tervük sikerül, akkor nagyon rövid idő alatt nyomulhatnak Karbin és Mukden felé és döntő ütközetre kényszeríthetik Oroszországot, mielőtt ez kellő számu segédesapatokat küldhetne a harctérre. De másrészt lehetetlenné tehetik az oroszok jalu hadállását is. Amely különben ugysem lehet valami nagyon erős. Londoni jelentések szerint eddig harmincezer orosz katona kelt át a Jalu folyón, hogy megállítsák az ellenséget előnyomulásában. De vajjon milyen számmal jelenik meg ez az ellenség? Hány japán katona szállt eddig partra Koreában? Erről nem érkezik semmi megbízható hír. A japán hadvezetőség szárazföldi manipulációiban sem enged kártyáiba tekinteni. És így ezen a téren is nagy meglepetésekre lehetünk elkészülve. Hiszen az is lehetséges, hogy már Liaotong félszigetén is szállottak partra japán katonák. Egy bizonyos. Japán egy-két hét alatt 300.000 embert küldhet a harctérre. De hogy mennyit küldhet Oroszország, az kétséges. Az a szibériai vasutól függ. Katonai szakkörök szerint Oroszország támadólag csak akkor léphet fel a siker reményével, ha legalább 600.000 katonája lesz a harctéren. Minthogy magának a keletázsiai vasutnak megvédésére 100.000 katonára van szüksége és minthogy a Port-Arthurtól Karbinig terjedő óriási területen mindenütt csapatokat kell elhelyezni.

Már most tegyük fel a legjobb esetet. Azt, hogy Oroszország tényleg 600.000 embert tud a harctérre juttatni. Hogy fogja ezt a rengeteg tömeget élelmezni, ha elveszti tengeri uralmát? Erre nem gondolnak azok, kiket hipnotizálva tart Oroszország óriási katonai hatalma. Am Japán gondol és gondolt rá. Ezért végzi nyugodtan katonáinak partraszállítását. Tudja, hogy Oroszország keletázsiai ereje csak a felizgatott fantázia szüleménye, tudja, hogy azt a rengeteg katonaságot, amelylyel fenyegetődzik, nem tudja Keletázsiba szállítani,

és ha tudja, akkor sem veheti hasznát. Manduriának még a lovakkal való szénát és zabot sem tudja megszerezni és a kínai bandák egyre ott ólálkodnak a vasut körül. Mi lesz, ha ezt egyszer jó nagy területen szétrombolják? Ha a sok százezer embernek sem a tenger, sem a szárazföld felől nem lehet élelmet szállítani? Pedig ennek a valószínűsége annál nagyobb, mert maguk a hatalmak sem bíznak abban, hogy Kína állandóan meg fogja tudni tartani semlegességét. Még ha akarja sem. Az amugy is japánbarát közvélemény nyugtalanságát tetemesen emelni fogja a japán-koreai szerződés. Ami Franciaországot annyira aggasztja, hogy sajtója nyíltan is kifejezi elkeseredését. Mert tudja, hogy ha Kína követi Korea példáját, akkor neki okvetlenül sikra kell szállania szövetségeseért. És ettől a gondolatától irtózik. Nemcsak azért, mert ezzel a világháború lehetőségének szikráit gyújtja lángra, hanem mert fél az Angliával való szakítástól is. Nemcsak azért, mert éppen most szilárdult meg közöttük valahogy a barátság, hanem azért is, mert egyik legnagyobbabb vevőjét vesztheti el benne. Nagybritánia ugyanis 60.000.000 font sterlingért vásárol nála árut, míg Oroszország csak 1.200.000 fontért. Ez pedig nagy pénz. És szövetségese oda, szövetségese oda, Franciaország minden idealizmusa mellett sem mond le olyan könnyen ilyen bőkezű barátáról. És ez a körülmény sem az utolsó azok között a faktorok között, melyekben mi az európai béke fenntartásának legbiztosabb garanciáit látjuk.

Port-Arthur ostroma.

Pétervár, február 29.

Az orosz távirati ügynökség a következő távirat'ot kapta Liao-Jangból ottani tudósítójától mai kelettel:

Inkauban élő külföldiek közlik, hogy a japán flotta parancsot kapott, hogy március 1-én okvetlenül rohammal támadja meg Port-Arthurt. A kínai lakosság magatartása nem mindenütt megbízható. Némely ponton megtagadják a termények eladását. Miszesenko tábornok lovas kozák-osztályával elérte katonáit és ma Ichiojanba várják. A katonák egészségesek, a lovak jó karban vannak. A csapatok bátor kedvben vannak. Az élelmezés biztosítva van. A koreai hatóságok személyek me nekülnek azokból a községekből, amelyekben az oroszok átmennek. Észak-Koreában kozákok birtokába veszik a táviróvonalat. Egy gyalogosztagot, melyet Línarits tábornok, a hadsereg parancsnoka küldött el, a kozák-osztály után vonul.

Pétervár, február 29.

Az orosz távirati ügynökség port-arthuri levelezőjétől a következő, e hó 28-ikáról keltezett táviratot kapta:

Stössel tábornok egy tegnapi napról keltezett napiraportot adott ki, melyben emlekezeti az erőd védelmezőit, valamint a megerősített körletek védőit és lakosságát, hogy a japánok Port-Arthurnak hatalmukba ejtését a nemzeti becsület kérdésének tekintik. A japánok makacs támadásából és különböző öblök erőinek bombázásából azt következteti, hogy az ellenség szándéka a félszigeten partraszállani és megkísérteni az erőd hatalmába ejtését; ennek meghiúsulása esetén pedig a vasutat elpusztítani és elvonulni. Az ellen tudomására hozom a lakosságának, hogy mi nem jognak meghátrálni. A végsőkéig kell harcolnunk, mert én, mint parancsnok, sohasem fogok parancsot adni a meghátrálásra. Figyelmeztetem erre azokat, akik kevesebb bátorsággal bírnak. Mindenkit felhívok, legyen meggyőződve, hogy szükséges a harcot életré és halálra megvívunk; aki elmegy, hogy a harcot elkerülje, nem menekülhet. Nincs kivezető út. Három oldalról a tenger vesz körül bennünket, a negyedik az ellenség fog állani. Nem marad tehát más hátra, mint harcolni.

Pétervár, február 29.

Az orosz távirati ügynökség jelenti: A mult éjjel dühöngő vihar dacára egy jelentés szerint a láthatáron észrevették a japán felvilágosító hajók tűzeit. A Courier de Tiencin jelenti: Bár a japánok a veszteségeket titokban igyekeztek tartani, megbízható értesülés szerint a Jashima páncélos-hajó és az Oshima és Takima cirkálóhajók megsérültek és ezeket Nagazakiba kellett vontatni. A lap továbbá azt jelenti, hogy 60.000 japán összpontosítottak Semsanban, azzal a szándékkal, hogy Manduriába behatoljanak. A kínai csapatoknak a

Tausky J. Fiai, Pozsony

Alapított 1840-ban.

Előrangú cég! felülmulhatatlan versenyképesség a **menyasszonyi kelengyék** szállítása terén, úgy az árakat valamint a felhasználandó anyag kitűnő minőségét és tartósságát tekintve. Kívánatra árjegyzék.

határra való indulását állítólag március 5-ére halasztották.

London, február 29.

Egy angol, akit pénteken kiutasítottak Port-Arthurból és aki tegnap Niucsvangba érkezett, Port-Arthur helyzetéről azt mondja, hogy az oroszoknak igen sok élelmiszerük, tömördek gabonájuk és konzervük van. A raktárakban negyedmillió zsák liszt és halvanezer tonna szén van. A városban minden üzleti forgalom szünetel. A helyőrség tízezer emberből áll, de mindennap érkeznek újabb csapatok. A kikötőben benntartanak három norvég szállítóhajót, egy angol hajót, melynek legénysége pénteken partraszállott, s az orosz önkéntes flotta két gőzöst. A *Petrovlovsk* és a *Sebastopol* hadihajók, melyek fedélzetükön sérültek meg, már ki vannak tatarozva. A *Czarevics* javításához még nem fogták hozzá.

Pétórvár, február 29.

Az orosz távirati ügynökség egyik tudósítója táviratozza Port-Arthurból mai kelettel: Mint határozott tény jelentik, hogy a *Retvizán* cirkáló által visszavert támadásnál a hó 25-én éjjel az erdő útegeinek első sortíze után egy japán torpedónaszádon robbanás történt. Az utóbbi napokban a helyzet nem változott. Ma északi vihar dühöng. A tenger nagy hullámokat vet s minden partraszállási kísérlet lehetetlen volna.

Niucsvang, február 29.

A japánok legutóbbi kísérletének, hogy Port-Arthurt blokkirazzák, több szemtanúja azt mondja, hogy a japánok közül vagy tizenkilenc ember, aki a japán gőzöskön volt, polgári öltözetben, partra ért, de nyomban elfogták valamennyit. Az *Aszkó* és *Bajan* cirkálók először közeledtek a japán flottához, de azután ismét visszatértek. Ennek a manővernek nyilván az volt a célja, hogy a japánokat közelebbcsallják, de ez nem sikerült. Két gránát, melyet japánok lőttek ki a városba esett. A *Retvizán* páncélos némiképpen támas pontul szolgál. Az idegen mérnök, akit megbiztak, hogy a hajót kiszabadítsa, földalatt minden reményt a sikerre. Az a deszka, amelyre a torpedó által szakított léket betömtek, ismét kiesett. A *Novik* cirkalót ismét kijavították.

London, február 29.

A Togo parancsnoksága alatt levő japán hajóhadról semmi hír sem érkezett. Ugy látszik, hogy ez a hajóhad nem is vett részt abban a kísérletben, hogy Port-Arthurt körülrájkák.

A koreai harctér.

London, február 29.

Az *Express*nek jelentik Csemuljóból: Az első csatározás Észak-Koreában a múlt pénteken volt Pingjangtól egy mérföldnyire északra, ahol a japánok nagy haderőt és tüzérseget koncentráltak. Egy észak felé előretolt gyalogos-csapat a Szoulba vivő országoton egy kozák-szadront vett észre, amely a harminc mérföldnyire levő Ansu felől jött. A japánok elkezdtek a tüzelést és a kozákok abban az irányban vonultak vissza, ahonnan jöttek. Az oroszok a múlt héten harmincezer katonát és ötven ágyút vitték át a Jalun Koreába. Legközelebb nagy csatát várnak.

A *Times*nak jelentik Csemuljóból: A japánok eddig nem szállítottak partra Csemuljónál egy egész hadtestet, amint várták, hanem csupán a 12. gyaloghadosztályt és a 2. gyaloghadosztálynak egy részét, összesen huszezer embert. A gárda-hadosztálynak még semmi nyoma sincs. Partraszállítottak továbbá hat hegyi úteget, amelyet a 12. gyaloghadosztályhoz csatoltak. Mindegyik ágyú elé öt kicsi japán ló van fogva. Az utóbbi napokban egészen megszűnt Csemuljón a csapatok partraszállítása. Ellenben kiszállítottak szekerész-csapatokat, tizenkét tábori élelmiszer-raktárt és négyezeröttszáz lovat. A japánok most Heicsutól délre szállítják partra csapataikat s ezzel Észak-Korea felé való előnyomulásuknál öt menetelő napot megtakarítanak. Koreai becsülés szerint február 21-ig háromezer orosz lépett át a Jalu folyón. Az e só orosz előőrskök február 24-én jelentek meg Pingjangtól északra. Az oroszok előnyomulásuk közben az összes táviró-vonalakat elpusztították.

A cár a harctéren.

Pétórvár, február 29.

A cár hír szerint azt a kívánságát fejezte ki, hogy elutazik a háború színterére, hogy jelenlétével fellelkesítse a hadsereget. Nem valószínű, hogy az orvosok a cárnak, aki beteges, megengedjék az utazást.

Vladivostok blokádját alatti.

London, február 29.

A *Daily Mail* jelenti Hakodateból: Hír szerint Vladivostok múlt csütörtök óta blokádját alatti áll.

London, február 29.

A *Daily Express*nek jelentik Nagaszakiból: A japán hajóhadat, mely dél felé vitorlázott el, szombaton Moko közelében látták. Hakodateból azt sürögnyözik, hogy ez a hajóhad Fukuujoma mellett tegnap a Cugari-szoroson át észak felé ment. Ez a hír összefüggésben van azzal a hakedatei távirattal, hogy a japánok csütörtökön megkezdtek Vladivostok körülrájkását.

Az oroszok készülődése.

Berlin, február 29.

Pétórvárról azt jelentik a *Berliner Tageblatt*-nak, hogy az orosz koncentráció csak nagyon lassan halad előre. A szibériai vasuton naponként csak ötezer embert lehet szállítani és így százezer ember szállítása megközelítőleg husz napig fog tartani. Ehhez hozzá kell még számítani a huszonegynapos mukdeni utat, mert most már Mukden a hadműveletek középpontja. A szállítás tíz nappal ezelőtt kezdődött s így a mandsuországi orosz hadsereg legfeljebb csak negyven nap múlva lesz harc-képes. Az előnyomulás megkezdése természetesen még sokkal későbbre várható, mert a csapatok szállításával a hadikészülődés még egyáltalában nem lesz befejezve.

Pétórvár, február 29.

Az orosz hadsereg első harcvonala március 20-án a következő csapatokból fog állani: 123.000 gyalogos, 16.000 kozák, 5000 tüzér, 8000 utász és 25.000 vasuti katoná, összesen 177.000 harcos.

Páris, február 29.

A legutóbbi pétórvári hírek szerint a harctéren nem állott be változás. Az orosz csapatok szállítása a legnagyobb részben meg végbe s egy jelentéktelen vonatösszeütökésen kívül eddig semmi baj sem történt. A csapatok erkölcsi és egészségi állapota a lehető legjobb.

Colombo, február 29.

Az orosz önkéntes-flotta egy gőzöse 370 mérföldnyire nyugaton Colombótól cirkál.

Suez, február 29.

Az *Aurora* orosz cirkálóhajó két torpedónaszáddal ideérkezett.

Elfogott japán őrnagy.

Pétórvár, február 29.

Az orosz távirati ügynökség jelenti: A Vicsuban elfogott *Togatacsuru* japán vezérkari őrnagyot hat japán esendőrrel együtt Liaujangba vitték. Ide szakadatlanul érkeznek csapatok. A katonák állapota és kedve kitünő. Hóvihar dühöng erős fagygal. A vasuti forgalom nem zavartatott meg.

A japán-koreai szövetség.

London, február 29.

A *Daily Chronicle* bécsi levelezője beszélt egy előkelő japán államferfiuval, aki a japán-koreai szövetségről így nyilatkozott:

Félek, hogy az európai sajtó félreérti e szövetség karakterét. A szerződés Koreára semmi kötelezettséget se ró Japánnal szemben s ami legfontosabb: Koreát nem tekinti hadiállapotban levőnek Oroszország ellen. A koreai kormány se az orosz kormány-nak nem fog hadat üzeni, sem a japán csapatok működését nem fogja segíteni. Korea egyáltalán semmiféle ellenséges aktsura nem vállalkozott Oroszország ellen. Korea külpolitikáját a szövetség skimmiképp sem befolyásolja s nem aterálja Koreának a többi hatalmakhoz való viszonyát sem. A kötelezettség, melyet Koreával szemben Japán vállalt, olyan, hogy biztosítja Korea rendét és nyugalomát s garautálja a császári család és az udvar biztonságát. Japán ígéretet tett arra is, hogy Korea modern reformtörekvéseiben támogatni fogja. A szövetség Korea függetlenségét és területi integritását természetesen nem aterálja. Minden szerződés, melyet Korea más hatalmakkal kötött, érintetlenül marad. Egyáltalán kitárt dolog az, mintha e szövetséggel Korea valamelyik harcoló félnek a pártjára állott volna.

Orosz kegyetlenkedés.

Berlin, február 29.

Megbízható orosz forrásból jelentik a *Berliner Zeitung*nak, hogy Pétórvárról és Moszkvából kiutasították annak a negyven zsidó orvosnak a családját, akik a harctéren mentek. Az orosz törvény szerint ugyanis a telepítési területen kívül csak elsőrendű zsidó kereskedők és orvosok lakhatnak, tehát ezek a családok, azáltal, hogy családóik a háborúban mentek, azt a jogot, hogy Pétórvárról vagy Moszkvában lakjanak, elvesztették.

Az orosz flotta tulkapásai.

Suez, február 29.

Az orosz hajóraj által az adeni öbölben fel-

tartóztatott angol és norvég szénszállító hajókat az orosz cár rendelkezésre szabadon bocsátották.

A szláv testvériség.

Bécs, február 29.

Egyezer főnyi tömeg, amely *Kollár* cseh költő sirjától tért vissza, a Reinsnerstrasseba vonult, megállott az orosz nagykövetség palotája előtt s levett kalappal éltette az orosz népet, azután a *Hej Slovan* énekelte. Aztán a tüntetők az orosz nemzeti himnusz énekeltek. Egy küldöttség a palotába ment, hogy a nagykövetet rokonszenvérről biztosítsa, Gróf *Kapniss* nagykövet azt válaszolta, hogy a szlávok rokonérzése az orosz nép iránt, amely érzelmet mindenkor becsesnek tartja, a mostani komoly pillanaton még örvendesebben hat rá. És ezért köszönetét fejezi ki Midón ezeket a szavakat közölték a tüntetőkkel, újra éltették az orosz népet. Azután a tömeg szétszalolt.

Az angol hírszolgálat.

London, február 29.

Majdnem az összes londoni újságok speciális gőzhajó-szolgálatot rendeztek be Csemuljól és Osifu között. A *Times* az újságok hírszolgálatában most először rendezte be a dróttalan távirózást s az összes híreket hajójáról Vojhajvejbe táviratozza, ahonnan Európába továbbítják.

A japán attasé királyunknál.

Bécs, február 29.

A király ma délelőtt magánkhalgatáson fogadta az új japán katonai attasét.

Japán képviselőválasztás.

London, február 29.

Holnap kezdődik Japánországban a parlamenti képviselőválasztás. Az érdeklődés a választás iránt nagyon csekély, mert az összes pártok kijelentették, hogy a háború befejezéséig támogatni fogják a mostani kormányt. Az új parlament március 18-án gyűl össze rövid, alig egyheti ülésre, amelyen meg-szavazza a kormány részére szükséges pénzhitelt.

Az eredei leánya.

Moszkva, február 29.

A hadügyminiszter megengedte *Máximo* eredei lányának, hogy mint közkatoná beléphessen az első gyalogezredbe.

HIREK

Budapest, február 29.

— BUDAPESTI NAPLO. Február 29-ikén uj előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Gróf *Tisza* István miniszterelnök ugyanis mint belügyminiszter e hét csütörtökén kihallgatást ad.

— A hercegprímás betegsége. *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás az éjszakát jótékony álomban töltötte. Láza nem volt s táplálkozása is egyre javul. Ma is sokan kérdezősködtek a beteg állapota felől. Közöttük gróf *Zichy* Nándor is és a kerületi papság.

— A miniszterelnök első rendjele. Egyes lapok nagy közjogi graváment csaptak abból, hogy a svéd és norvég király bécsi tartózkodása alatt *Koerber* osztrák miniszterelnök kapott rendjelet, de a magyar kormányelnök ettől a kitüntetéstől elcsesett. Ertesítésünk szerint az ezen való panasz felesleges volt, mert a svéd király nem feledezett meg gróf *Tisza* Istvánról sem. A magyar miniszterelnök az Olaf-rendet kapta. A legérdekesebb pedig a dologban az, hogy a miniszterelnökök ez az első rendjele.

— A király és a pápa. Bécsből jelentik, hogy a király ma kihallgatáson fogadta *Hartmann* páteret, akit meghívott, hogy egy hangversenyen vegyen részt. A király a következőket kérdezte Hartmannától:

— Hogy van ó szentsége, akit nemrég látott?
— Kevéssel azelőtt, hogy Rómából elutaztam, láttam ó szentségét, aki nagyon halovány.

— A sok munkától. Meg azután hogy nem mozoghat eleget.

— A szent atya nagyon kedves és jó.
— Igen, igen, tudom! — mondta a király.

— *Henrik* herceg halála. *Henrik* herceg, a német császár batóves unokaöccsét játék közben halálos baleset érte. Bátyjával vasutasdt játszott s oly szerencsétlenül bukott le az egymás fölé rakott székekről, hogy agyrázkódást szenvedett s hét nap múlva meghalt. Most *Kielből* azt jelentik, hogy a kis herceg holttestét tegnap este katonai díszszel vitték át a tem-plomba s ott ravatalra helyezték.

— **Pitreich rendjelet kapott.** Egy mai bécsi telegram szerint 6 fősége lovas Pitreich közös hadügyminiszternek a Lipót-rend nagykeresztjét adományozta s a jelvényt neki sajátkezűleg nyújtotta át. A kitüntetés a delegációban való szereplés jutalma. S Pitreich ur meg is érdemelte. Hadügyminiszter ilyen tojástáncot régen járt, mint Pitreich az ideai delegációban.

— **Országos Kossuth-ünnep.** Az egyetemi ifjúság március 20-án országos Kossuth-ünnepet rendez. Az előkészítő-bizottság nagyban dolgozik azon, hogy az ünnep méltó legyen Kossuth Lajos lényes emlékéhez. A Vigadóban történendő matinéen *Hock János, Rákosi Viktor, Márkus Emilia, R. Maróthy Margit és Komlóssy Emma* működnek közre. Az ország összes főiskoláinak ifjúsága bejelentette az ünnephez való hozzájárulását és az előkészítő-bizottság folyamodott az államvasutak igazgatóságához, hogy a főirándulók számára kedvezményes félelgyeket engedélyezzen.

— **Ebéd az udvarnagynál.** Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy és neje *Scherer-Ilona* Margit grófnő ma este 1/28 órakor ebédet adtak, melyre hivatalosak voltak: *Lobkowitz Rudolf* herceg és neje, gróf *Csáky Albin* és neje, gróf *Wimpfen Simon* és neje, gróf *Bethlen Andrásné, Pósz Sándor* és neje, báró *Kévy Simon* és neje, gróf *Szechenyi Gyula, Szabó Miklós, báró Podmaniczky Frigyes, Lukács László, Tóth Béla, Nyíri Sándor, Lang Lajos, Jakabffy Imre, Ludwig Gyula, Timon Akos, Beniczky Ferenc* és neje, gróf *Károcsy Aladár* és neje, báró *Felitsch Artur, Márkus József* és *Riffaut* Agost francia főkonzul. A család tagjai közül résztvettek Apponyi Teréz és Adél grófnők és gróf Apponyi Henrik.

— **A velzi hercegné kocsija alatt.** Londonból je'ntik, hogy a velzi hercegné kocsija tegnapé őt összeütközött egy biciklis munkással, aki a kerek alá került. A hercegné a baleset színhelyén maradt amíg orvos érkezett, aki megállapította, hogy az elgázolt munkás sérülései nem súlyosak.

— **Egy maroknyi magyarság esdő szózata.** Alvinztól-Szebenig pusztulófélben a szét-szórt magyarság. Ki is vész biztosan, ha maga a magyar társadalom a segítségére nem siet. Elhelyi a szász- és oláh-tenger hullámerése. Ebben a tengerben egy kis korall-sziget volna a szász-sebesi kálmánista egyházközség, melynek minden tagja izig-vörig fajmagyar. Ezt a kis szigetet kellene tehát legelső sorban megerősíteni. És erre most volna is mód és alkalom. A szász-sebesi templomot és parókiát akarnak építeni, hozzájuk csatlakoztak a környéken élő magyar lutheránusok és unitáriusok is. Egy közös templomban óhajtanak hajlékot emelni Istennek és az elárvult magyar nemzeti szellemnek. Az ő szent ügyük tehát nem egy felekezeti, hanem az egész magyarságé. Igazi nemzeti ügy. Maguk meghozták már minden áldozatot, amit csak lehetett. Az E. M. K. E. is segítette őket, a konvent hasonlóképpen. A templom falai már fel is épültek, de már idestova két év óta csak úgy meredeznek az ég felé pusztán, vakolatlanul, gunyjárja és kárörvendésére a nemzetiségek csufolódzkodásának. Tető alá már nem bírják hozni, mert minden pénzforsák kiapadt. Az egyetlen volna még a magyar társadalom, de ennek ereiből sem buzog feljünk ugyszólván semmi segítő lelkesedés. A szétkúldott aláírás ívek elmaradtak. A maroknyi magyarság így csüggedten, erőtllenül küzd a maga jöttehetetlenségében az oláh és szász kultura elnyel, beolvastó áramlatával. *Benedek Károly* alvinci ev. ref. lelkész, egyházmegyei főjegyző egy hozzánk beküldött esdő szózatában arra kéri tehát hívei nevében az egész magyar társadalmat, hogy siessen segítségére pusztuló véreinek. Aki kapott az 1902. október havában szétkúldott gyűjtőívkekből, legyen szives azt visszaküldeni, vagy pedig e nélkül is aldozzon kiki amit tud a veszendőbe került magyarság megmentésére. Adományok *Szászsebesre*, (Szebenmegye) küldendők az ev. ref. egyház gondnokságához, de a hazafias és nemzeti ügy céljaira lapunk is elfogad és rendeltetési helyére juttat minden kis összeget.

— **Ügyvédek és mérnökök.** A Magyar Mérnök- és Építészegylet legutóbb tartott egyetemes szakülésén *Kelemen M. István* tartott főelőadást ezen a címen: *Ügyvédek szerepe az ipari tulajdonjog terén.* Az előadó abból az alkalomból, hogy a budapesti ügyvédi kamara ügyésze az ügyvédeknek a szabadalmi jog körében való nagyobb szereplésére hívja fel a kamara figyelmét kitéjt, hogy ez tulajdonképpen a műszaki képzettségű szabadalmi ügyvivőket akarja a törvényileg biztosított munkakörből kiszorítani. Meggyőződése szerint az ügyvédek szerepe semmiestére sem volna az ügy érdemére s az ügyvédi reputáció emelésére alkalmas. A szakülés magáéva tette az előadó véleményét.

— **A párisi tél.** Párisból je'ntik, hogy ott pár nap óta szakadallanul nagy hideg van, amelynek több ember áldoztat esett. Tegnap két asszony és egy férfi megfagyott.

— **Munkáspénztárak és balesetbiztosítás.** *Szebenyi József* miniszteri tanácsos tavaly közhírré tett kitűnő törvényjavaslata, amely a munkásoknak balesetre szóló biztosítását kötelező alapon rendezni lesz hivatal, abban az egy kétségtelen hibában szenved, hogy a balesetet szenvedett munkásnak az első husz hétre eső orvosi és gyógyszerári költségeit a betegséglelő-pénztárakra hárítja. E pénztárak, amelyek a biztosított munkások bérlevonásaiból tartanak fenn, amugy is oly nehéz kizdélmet olytatnak a lé'ért, hogy e terhekől régóta szabadulni akarnak. Az egyebekben kiváló törvényjavaslat e fogyatékossága ellen eljettette a kerületi betegséglelő-pénztáraknak tegnap és ma megtartott országos kongresszusa, amelyen *Gelléri Mór* előktele alatt 47 pénztári kiküldött vett részt.

— **Olasz egyetem Ausztriában.** Bécsből táviratozzák nekünk, hogy az osztrák kormány elhatározta, hogy az olasz egyetemet *Rovereto* városában állítja föl. Ez a déltiroli város mindössze 12 ezer lakost számlál, de több hivatal székel benne és sok iskolája van. Érdekes, hogy *Rovereto* reichsrathi képviselője, báró *Mallatti*, a többi olasz képviselőkkel együtt mindig *Trieszt* számára követelte az egyetemet. Ma délelőtt is járt egy trieszti küldöttség *Sandrimelli* podesztja vezetés) alatt *Koerbernél*, hogy *Trieszt* javára hangolja a kormányt, de ez a trieszti lakosság irredentista érzelmei miatt a nagy tengerparti várost eljettette. *Roveretóban* lesz tehát az osztrák nyelv-zavarok lezujaabb szülőtte. Egyelőre csak a jogi fakultást létesítik és ugyanakkor megszüntetik az innsbrücki egyetemen a párhuzamos tanfolyamokat.

— **A főkapitány gyá za.** *Rudnay Béla* főkapitányt súlyos csapás érte. Apósa, *Birly Lajos* n. itramegyei földbírtokos ma délelőtt meghalt a főkapitány *Ferenc József*-tér lakásán. A 63 éves öreg ur két héttel ezelőtt jött a fővárosba s utközben meghűt. Influenzát kapott, amely tüdőgyulladásba ment át. A főkapitány gyászában rendkívül sokan osztozkodnak a fővárosban. Az elhunytat szeptdán délután temetik a főkapitányság épü etéből.

— **Választások az orvosgyezetemen.** Az orvoskari tanártestület a múlt szombaton ülést tartott, amelyen betöltötte az egyes tanszékéknél megüresedett helyeket. Az általános kör- és gyógytani intézet első tanársegéde lett dr. *Marikowsky György*, díjazott gyakornok dr. *Picker Rezső*. A II-ik számú belgyógyászati klinikán díjazott gyakornok lett dr. *Uvárhegyi Károly*. Az élettani intézet II-ik segédének dr. *Gróf Belát* választották meg. A II-ik körbonctani intézet díjazt gyakornokok lett *Kiráfi Géza*, díjtalan gyakornokai *Breszteszky Nandor, Balazs Árpád*. Az emekörtani tanszék gyakornokok pedig dr. *Lampel Mór* — Ugyar csak ezen az ülésen adományozta oda a tanártestület az ösztöndíjakat is. A Rózsay-éle utazási ösztöndíjak dr. *Falvy Géza* nyerte. Az állami ösztöndíjra ajánlották *Berzsenyi Albert* közoktatásügyi miniszternek: *György Beilát, Karbolt Lászlót* és *Lóry Józsefet*. A szigorati díjra *Kovács Ödön*t, a négy egyenként 500 koronás ös-töndíjra *Szabó Józsefet* *Rosenpintz Bertát, Stefanovics Annát, Semann Dezsőt*, a négy 600 és 300 koronás *Mára Teresia-éle ösztöndíjra* *Vadas Vilmost, Scherer Sándort, Toldy Lőrántot* és *John Szidónit*, a Ferenc császár-éle 800 koronás díjra *Berzsenyi Zoltánt*.

— **Tűzkatasztrófa Londonban.** Londonból je'ntik, hogy a City egyik szűk utcájában, a Szent Pál székesegyház mögött tegnap éjszaka tűz támadt. Az épület alig fél óra alatt teljesen leégett. Mikor később a felső emeleteket átkutatták, a padlás alatt öt asszony éleszenesedett holttestére akadtak. Az elpusztult ház a legfőesb emeletéig üzletből állott s csak az ott alkalmazott pár asszony lakott a házban. Valószínű, hogy ezeket álmukban lepte meg a veszedelem.

— **A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézet** igazgatósága vasárnap *Stom Albert* igazgatósági tag előktele alatt ülést tartott. *Gelléri Mór* a beteg tiltak helyettesítve, a következő újabb adományokat jelentette be: Szegény gyermekeket felruházó budai egyesület 30 K., Fenégyarmati bárendező bizottsága 20 K., Herceg és Horvát cég alkalmazottai bábizottsága 10 K., Jögrászbál rendezőbizottsága 50 korona, *Riegler József* Ede Egyetem-téri fióküzlete 20 K., Kissebesi gránitkőbánya r. t. 100 K., Budapesti Dávid Ferenc Egylet 10 K., Ferencvárosi polg. kör 40 K., Pesti izraelita négyzet 50 K., Magyar Gazdaszónokok Országos Egylete 30 K., Schossberger Rezső 200 K., Szent Imre-Kör vigalmi bizottsága 30 korona. *Végül Duugyereszky Lázár* 20 000 korona. Az igazgatóság köszönetét fejezi ki a nemes szívű adakozóknak. Az igazgatóság megállapította az 1903. évi mérleg alapelveit, tudomásul vette a ház állapotáról szóló jelentést, utalványozta a március havi költség-előirányzatot és felvette az I. nyugdíjosztályba: *Dr. Bangha Gyulát* (*Magyar Távirati Iroda*), *Holló Márton* (*Budapesti Napló*) és *Tordai Adoránt* (*Budapesti Hírlap*) és a I. és III. nyugdíjosztályba dr. *Malonyay Dezsőt* és *Szabó László* rendes tagokat, végül tudomásul vette, hogy a *Magyar Nemzet* szerkesztőségnek tagjai *Adorján Sándort* küldték ki az igazgatóságba.

— **Hogy fizet egy Vanderbilt?** Egy Vanderbiltról, egy hiteles és nagyon milliomas Vanderbiltról írnak és beszélnek most fölöttébb sokat Párisban. Ez a Vanderbilt bőkezűségével fölözi az összes amerikai milliárdosokat. A napokban G... híres és divatos párisi orvoshoz látogatott el Vanderbilt. A doktor hozzászokott már a milliomas és milliárdos páciensekhez. Fő- és nagyhercegek is sűrűn fordultak már hozzá. Mégis igen nagy meztiszteltetésnek vette a milliárdos látogatást. Semmi komolyabb betegsége nem volt Vanderbiltnek, de azzal állított be a doktorhoz, hogy 5 pár napig egy kórházban akarja magát apóltatni. A keze fájt. A doktor megvizsgálta, komoly bajt nem talált, de nem beszélt le arról a széleslyes ötleteről sem, hogy kórházba menjen. A látogatás végén egy pénzemberhez illő egyenességgel kérdezte meg az orvost Vanderbilt:

— Mit fizet, uram?

— Az orvos azt felelte, hogy majd holnap elküldi a számlát.

A milliárdos a zsebébe nyult s kivett egy ötvenezet frankról szóló utalványt, melynél alig fizettek meg még jobban egy orvosi tanácsot. Ugyancsak G... orvost kérte meg Vanderbilt, hogy a kórházban, melyben pár napig csakugyan fektűt, osztasson ki százezer frankot a szegény betegek között.

— **Az óbudai demokratak estélye.** Szombaton este briliáns hangversenyyel szerepeltek először a nyilvánosság előtt az óbudai demokratak. A Koronavendég díszes nagytérme zsufolással megtelt érdeklődő közönséggel, jobbára nőkel, akiknek kedvéért *Benedek János* országgyűlési képviselő, az óbudai demokratak elnöke, magá szánnyalásu szabad előadásban fejtette ki a magyar nők szerepét a demokracia körű. Igazi meglepetés volt a hangverseny első száma: *Mendel Lipótné* zongorajátéka. Ezedítően tökéletes technikával játszott *Moszkovszkától* s *Liszt* Ferencőt egyes műveket s a közönség viharos tapsal honorálta a kedves művésznő játékát. Nagy sikere volt *Győző Lajosnak*, a Vígyszínház tagjának, aki előbb *Bala Miklós* és *Csizmadia Sándor* verseiből szavalt, aztán pedig általános derűtség közt utánozta a legismertebb színészeket. *Ferenczy Károly* és *Dóri Margit*, a Királyszínház tagjai, kivált bravuros cake-walkjakkal ragadták el a közönséget. Nagyon szépen adott elő egy pár komoly dalt *Palotai Gyula*, Manbelt tanítványa. A gyönyörű hangversenyt, melyen megje'nt *Vési József*, a kerület képviselője s *Vászonyi Vilmos*, a demokratak vezetője is, kedélyes társasvacsora és táncmultság követte.

— **Letartóztatott esperes.** *Fogarasió* táviratozzák, hogy a vizsgálóbíró ma letartóztatta *Dán Gyula* fogarasi görög keleti esperest. A szonzációs letartóztatás a ragyzebeni Albina-bankban lefelfedezett nagyszabásu váltohamisítással van összefüggésben. Az esperes az Albina-bank fogarasi ügynöke volt és ezt az állását bűnös manipulációkra használta. *Zahoes* Sámuel kerületi csendőrparesnök gyűjtötte ellene az adatokat, amelyek alapján *Náuháry* vizsgálóbíró az esperest letartóztatatta. Az elfogatás az utcán történt és természetesen óriási feltűnést keltett. A letartóztatás után házkutatást tartottak lakásán, mely alkalommal számos kitiltetlen hamis váltót találtak. A csendőrség az adatokat lézas gyorsasággal gyűjtö. Eddig is számos család, sikkasztás és hamis váltóalkírás bizonyult be az esperes ellen. Mindjárt a letartóztatás estjén egy ótöháni lakost hallgattak ki. Ennek vallomása szerint még 1899-ben ő és több társa egy 8000 koronás váltót írtak alá s *Dán Gyula* ezt beváltotta nekik. Ebből 6k letörlesztettek annyit, hogy csak 1600 koronának kellett volna fennmaradni és most jöttek rá, hogy mind a 8000 korona tartozás fennáll. A törlesztéseket tehát a bank ügynöke *Dán Gyula* tette el és velük esetről-esetre üres váltókat írtattak alá. Így azután nem jöhettek rá a csalásra. 1900. december folyamán *Dán Gyula Ujsinka* közegében többektől 1310 koronát vett fel különböző ürügy alatt, *Todoricsán* 3000 koronát iskolaépítésre szedett össze s ezt is saját céljaira fordította.

— **Az Első papnő.** Az angol szabad egyházban eddig nem prédikálhatta más az isten igjéit, csak férfi ember, holott nyilvánvaló, hogy a vallás szelid tanításai sokkal stilszerűbben hallatszanak a női ajkáról. Anglia ugylászik fölismerete ezt az igazságot s tegnap megtörtént *Loesterben* az első papnő-választás. Az egyház előjárósága a segédlelkészi állásra nemrégiben pályázatot hirdetett. A pályázatra jelentkező nők közül hármat választottak ki, akik próba-prédikációt tartottak és meghódították a híveket. A legkiválóbb azonban *Petocold* kisasszony volt aki ugy meg tudta nyerni a hívek bizalmát, hogy nagy többséggel őt választották meg az egyház papnő-jének.

Krüger haldoklik. Mentonai távirat jelenti, hogy az öreg Krüger súlyos betegon fekszik, állapota válságosra fordult, ereje rohamosan hanyatlak és az orvosok lemondtak róla.

Krüger apó tehát készül a második halálára, amely számára bizonyosan megváltás. Az első, az a halál, mely hazája elvesztésével állott be lélekben, sokkal szörnyűbb lehetett a most kísértő elmulásánál. Nemcsak magas méltóságát veszítette el akkor, de elveszett népe is, melyet annyira szeretett s amelynek pátriárkája volt. Pályája a legcsodálatosabb emberi pályák egyike. A régi vallásosságban és az egyszerű istenhíttben nevelte népét, melynek atyja és bölcsje volt. Bizott abban a puritán vallásosságban, amelynek csodálatos csakugyan meg is bámulta Európa a transzvaali küzdelem idején. Ez a nagy vallásos bizalom volt talán élete tragikuma is, mert az öreg Krüger hitét megzavarta a modern gazdasági élet törvénye: a kapzsiság, melynek országa áldozatul esett. Talán ő az utolsó pátriárkája Európának, az utolsó, aki egy ország kormányruhája mellett is a hitet tartotta az iránytűnek. Meg is csalódott benne alaposan s most közeledik feléje a második halál, amely tépelődő léleknek megnyugvást fog szerezni s főt fogja tárni a nagy kérdést, hogy vajjon isten rendelése-e az, hogy egy egész nemzetnek el kell tűnie a föld színéről, ha a másik, az erősebb úgy akarja.

Krüger apó sorsában sok közös vonás van a Kossuth Lajoséval. Ugyanaz a lángoló hazaszeretet, ugyanaz az államférfiúi bölcsesség és ugyanaz a rokonszenv és rajongó szeretet, amelyet Kossuth tudott megszerezni a magyar néptől. Es amint Kossuth Lajos is számkivetésben töltötte el élete utolsó éveit s büszke lelke nem vette rá, hogy leigázzott hazája földjére lépjen, az öreg Krüger is messze idegenben tölti el élete utolsó óráit. Ez a hasonlatosság egyrészt, másrészt az a tragikus sors, amely népét érte, meleg szimpátiákat keltett iránta Magyarországon is s most résztvevő szeretettel nézünk mi is Krüger ágya felé.

St.-Luisből táviratozzák, hogy **Ben-Vitoe**, akit Dél-Afrikából száműztek, Mentonéból tudja, hogy Krüger előnk halálán van. Az agg előnk — mint a tábornok írja — teljesen elzárkózott a világtól, csak ritkán beszél akkor is összelüggéstelenül. A tábornok közli azt is, hogy az előnk barátai a brit kormányhoz folyamodtak, engedné meg, hogy **Krüger legalább élete utolsó napjait Dél-Afrikában tölthesse.**

Házasság. **Kafka Margit**, a kitűnő költőnő, akinek értékes verseskötnyvét a minap méltattuk, jegyet váltott **Fröhlich Bruno** urral.

Csajági **Csajághy Béla** pestmegyei földbirtokos eljegyezte verbói **Saluha István** országgyűlési képviselőt, feletermégyi nagybirtokos és neje leányát, Irént Budapesten.

Stern L. Hermann eljegyezte **Patai Marika** kisasszonyt, **Patai B. Henrik** budapesti nagykereskedő leányát.

Lengyel Zoltán függetlenségi képviselő unokahúgát, **Lengyel Melánie** kisasszonyt eljegyezte **Kiss Zsigmond** honvéderesdes Szatmáron.

A vasutasok mozgalma. Az aradi üzletvezetőség körébe tartozó tisztviselők, altisztek és szolgák vasárnap délelőtt kilenc órakor tartották a városháza dísztermében nagygyűléstük, hogy a vasutasok országos mozgalmaéhoz való csatlakozásukat mondják ki. A gyűlésre az aradi üzletvezetőséghez tartozó legfőbb állomásos is elküldték képviselőiket.

Bene Gyula ellenőr fejtette a mozgalom célját, beszámolt a kiküldött előkészítő-bizottság tevékenységéről. Ajánlatára előnké **Chirke Vilmos** főellenőr, jegyzővé dr. **Vass István** választották meg. **Chirke Vilmos** előterjesztésére kimondotta a nagygyűlés, hogy egy harmincötágos permanens bizottságot választ, amelynek tagjai félévesben altisztek és szolgák és a bizottság fogja a mozgalom központi irányításában az aradi üzletvezetőséget képviselni. A bizottság tagjaivá azután közfelkialtással megválasztották. A hivatalnokok részéről: **Adler Samu**, **Bene Gyula**, **Chirke Vilmos**, **Erdély Ferenc**, **Hosszu János**, **Kamarás Béla**, **Kosztolányi Béla**, **Kovács Imre**, dr. **Major Sándor**, **Nagy Sándor**, **Polványky Titusz**, **Radnai Simon**, **Vajda János**, dr. **Végh Endre**, **Vértes Henrik**, **Póttagok**: **Szily Pál**, **Szilágyi Mihály**, dr. **Vass István**. Az altisztek részéről: **Pogány György** mozdonyelvezető, **Kanabé Lajos** főmozdonyvezető, **Osók Károly** vizsgáló főkezelő, **Végh András** főkezelő, **Gábor Lajos** áll. felügyelő, **Gáll Sándor** áll. jelv., **Buzsi János** pályafelügyelő, **Bertamusz János**, **Kürti Filipp**, **Wáll Dániel** irrodaltisztek. **Póttagok**: **Vetényi Antal** és **Pethő Tivadar**. A szolgák részéről: **Molnár Lajos** szivattyúőr, **Fejes Sándor** pályász, **Veréblyai János** kocsirendező, **Mészáros István** vonamálházó, **Póttagok**: **Kalkó István** és **Bogász Lajos**.

Vajda János ellenőr mondott ezután nagyhatású beszédet. Lelekes helyeslések középette terjesztette elő ezután határozati javaslatát, amelylyel mozgalomnak irányát kívánja teljesen megszabni. Az egyhangulag elfogadott indítvány lényege a következők: 1. Az aradi bizottság mindaddig permanenciában marad, míg a cél tényleg el nem érte. 2. A kilenc üzletvezetőség kebeléből alakult bizottságok együttesen járjanak el a M. A. V. előkizsgáztatójánál továbbá a miniszterelnöknel, a kereskedelmi és pénzügyminisz-

ternel hogy egy a szolgálati pragmatika, mint a fizetésilemelés ez év első negyedén belül létesítsék, még pedig a fizetésrendezés épp úgy, mint az állami tisztviselőknél, 1903. január 1-ig visszamenő hatálylyal. 3. Intézkednek kérésük az országgyűléshez, hogy amennyiben a fizetésrendezés törvényhozási intézkedés nélkül nem volna keresztülvihető, tegyék félre egy napra a pártkérdéseket és szentelejk ezt az egy napot a vasutasok helyzetének javítására.

A vasutasok tegnapi nagygyűlése tömérdek üdvözlő-táviratot kapott. Az üdvözlések sorában voltak a következők:

Egész lelkünkkel veletek vagyunk, mozgalomunk, ez a hamaiból újra eltámadt Páonix repülőn magasan és vígre diadalra lobogókat **Komárom állomás összes személyzete.**

Ha velünk a jog és igazság, ki állhat ellenünk! Előre kártársak e nemes küzdelemben veletek érezünk, csatlakozásunkat küldtönnkel és ez uton is bejelentjük. Üdvözölnek a **győri kártársak.**

Az ország szívében szervezkedő és egy tábora egyesülő kártársainkat szívünk egész melegevel üdvözöljük. A nagy ügy fontosságának tudata hasza át mindnyájunkat s tarsa vissza a visszavonulást, egyesüléssük legyen méltóságtejes, munkájukat kísérje áldás. **A szombathelyi mozgalmi bizottság.**

Helyzetünk jobbrafordulának reményében teljes odaadással vagyunk igazságos ügyünk mielőbbi keresztülviteléhez ezzel önök jóindulatát támogatva. **Zimony állomás személyzete.**

Szívünk egész melegevel üdvözöljük a gyűlést és csatlakozunk a mozgalomhoz, mely számunkra kenyeret és jogot kér. Kívánjuk, hogy a mozgalmat mielőbb siker koronázza, megunk és nem birjuk tovább az éhezést, mely minket számkivetésünkben még jobban gyötör, merítsen a mozgalom erőt azon tudatból, hogy vezetővel együtt érez és veletek tart minden alkalmazott. **A zágrábi, önnel együtt érező kártársak.**

Pragmatikáért és kenyérért küzdő társainkat üdvözlő **Bohuzslevici állomás személyzete.**

A sopron-pozsonyi vonal erőteljes lelkesedéssel üdvözlő az alakuló gyűlést, mely helyzetünk javítását és jogaink megvédését tűzte ki céljául. Mi kik személyesen meg nem jelenhetünk egy szívvél-ökkel magunkévá tesszük határozatukat. Lankadalan küzdelmük és kitartásuk koronája teljes siker leend. **Genner Gyula.**

Mi, kiket kötelesség tart távol üdvözöljük önöket s határozatukhoz hozzájárulunk. **A hegyeshalmi altisztek és szolgák.**

Áldásos működésüket siker koronázza, ügyhöz méltó buzgalmat erőt és kitartást. **Brundzi állomás.**

Együtt érezve szívöl üdvözöljük a nemes ügyünkért áradozókat mielőbbi teljes sikert kíván **Nagy-Béce Predmér állomása.**

A gyűlés minden határozatához hozzájárul üdvözlő **hejásfalvai sz. mélyzet.**

Fogadják üdvözlésünket és a törvényes határig hozzájárulásunkat **Kis-Kőrös állomás személyzete.**

Szűben és lélekben veletek épünk igaz ügyért való küzdelmeitekben. **Vadkert-tárlári vasutasok.**

Üdvözlünk titeket, veletek tartunk ügyünk sikeréhez isten áldását kérjük a honnaradott **albertvári testvéreitek.**

Szegedi központi bizottság szívélyesen üdvözlő az összgyűlt budapesti kártársakat. **Lacay előnk.**

Ismerve a gyűlés jogos és igazságos programját, mi **Kiskunhalas állomás** vonat-, mozdony- és állomásmozgálya és szívvél-lelkekkel hozzájárunk a gyűlés határozataitoz.

A mozgalmat szívöl üdvözöljük, kitartást és sikert kíván **Kisszállás állomás személyzete.**

Kitartást, egyetértést és jó végzést kívánunk a **pápai vasutasok.**

Küzdé meitekben veletek érezve, kitartást kívánva életmentő munkátokban a **kis-czelli vasutasok.**

Lesuhant léghajósok. Rómából táviratozzák, hogy **Blondeau Mária** léghajósónő **Palermóban** ma elszállott és meglehetősen magasságból lesuhant léggömbjével együtt. A ballon a város közepén egy háztetőre esett, meggyuladt és pár perc alatt elégett. Csodálatosképpen a léghajósónak alig történt baja, de a közönség körében oly nagy rémület támadt, hogy a menekülők két embert agyontapostak.

Halálhíradás. Idős **Szemler Mihály** fővárosi fő-reáliskolai nyug. tanár tegnap meghalt Budapesten.

Nérey Ernő honvéderősnagy, hadbíró, tegnap meggyenbítésében korában elhunyt Budapesten.

Özvegy Gallé Andorné, születet **Ringbauer Luiza** 26-án nyolcvanhatéves korában **Harván** meghat.

Ma délelőtti temették el nagy részvét mellett, **Adler Ignác** nagykereskedő feleségét. A halottasbában e'ökös közönség gyűlt össze. **Lazarus** főoktatór meghalt gyászéneke és dr. **Kohu Sámuel** íróabíri magas szárnyalásu beszéde után a halott-t a rákosi új temetőbe vitték, ahol örök nyugalomra helyezték.

Szélaháms utitárs. Pár héttel ezelőtt több naplappal próbírdetése után utitársat keresett **Szauth Árpád** hivatalnok Spanyolországba és Portugáliába. Hamarosan jelentkezett egy **Braun-Beke** Miklós nevű utazógyűnök, akit **Szauth** megbízott azzal, hogy vátssa meg a vasúti jegyeket s erre a célra átadott neki 411 koronát. **Braun-Beke** azóta elhunyt. A rendőrség megállapította, hogy az illető tulajdonképpen egy **Montag** nevű zsebtolvaj, aki többször volt már bűntetteve. A rendőrség keresi.

Niemetz Gyula letartóztatása. **Niemetz Gyula** ügynököt tudvalegőleg minap különböző családok miatt letartóztatták, de azóta a törvényszék vádatanása szabaddábra helyezte. **Niemetz** a rendőrség ma újra letartóztatta, amire több újabb följelentés adott okot.

Lujza hercegasszony. **Bécsi** tudósítónk írja, hogy a **cosviai** gyógyinteztetben ismét megvizsgálták **Lujza** köbúrgi hercegasszony elmeállapotát. A vizsgálat a szászországi meissenen törvényész kérésére történt és annak eredményéről a bécsi főudvarmesterei hivatal 252. számú átiratában február 11-én a következőket közli:

Dr. **Feistmantel** Károly **Lujza** hercegasszony gondnoka, még májusban kérte a hercegasszony állapotának újabb megvizsgálását. Ennek a kérésnek még májusban hely adott és a vizsgálattal dr. **Wagner-Jauregg** bécsi egyetemi tanár, **Jolly** berlini tanár, **Weber** és **St. Benstein** országos tóbolydaigazgatók, továbbá **Wienis** belga katonai főtörzssorvos bizattak meg. A szakértő bizottság lelkiismeretesen megfelelt feladatának; a tanárok együttesen és külön-külön beszéltek a hercegasszonnyal, majd alkalmat adtak neki, hogy kívánságait szóval és írásban közölje. A szakértők e vizsgálat alapján eskü alatt 1903 december 5-én azt a véleményt fejezték ki, hogy a hercegasszony beteges elmeállapota még most is szükségessé teszi a gondnokságot, mert a páciens képtelen a saját ügyeinek intézésére. Éppen ezért kívánatos, sőt a beteg érdekében mellőzhetetlen, hogy a hercegasszony a gyógyító-intézetben maradjon.

A főudvarmesterei hivatal ennek következtében semmi okot sem lát arra, hogy a gondnokság megszűnjék s a vizsgálat eredményéről értesítette dr. **Feistmantel**, mint a hercegasszony gondnokát, dr. **Bachrach** ügyvédet, **Fülöp** herceg jogtanácsosát és **Hentig** góthai minisztert.

Cselédék Eldorádója. A cselédék Eldorádója Japán. Oly nagy a szimpátia mostanában a sárga emberek iránt, hogy ami szépet és jót csak tudnak felölük, az most nyomdafesték alá kerül. E szerint sehol sincs olyan jó dolga a cselédnek, mint náluk. Japánban azzal hogy a ház körül fizetségért munkát végez, senki társadalmilag nem süljed. A házban ugyan keresztnevének szólják a cselédet, de künn épp oly tiszteletre számít, mint kenyéradó gazdája. Az előkelő asszonyok is, kezdve a császárnén, azon vannak, hogy műveljék a cseléd-sorban lévő osztályt, ami nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az urnó és cseléd között az ür csökkenjen. Japánban a legelőkelőbb asszonyok is hozzá vannak szokva különben ahhoz, hogy térfiroknaiknak a legalacsonyabbrendű szolgálókat teljesítsék. Az urnó, ugyszólván, csak az első cseléd, aki semmiképpen sem egyenlőrangú az „ur“-ral. Este a cselédleányokat bebo-csáják a családi körbe résztvesznek a család szórakozásaiban, napközben pedig, ha urnójuk nincs otthon, fogadniok kell a látogatókat. És ilyenkor a vendégek és a cselédék üdvözlik egymást az ajtonál s az első cseléd a háznál a legkifogástalanabban teát szolgál lel és szóval is tartja a vendéget. A cselédék végzik a legfőbb bevásárlást és a legfontosabb ügyek elintézésében is megbízák őket. A cselédleányok látogatósaikra is elkísérik urnójüket és közreműködnek színházi kirándulások, piknik és más mulatságok szervezésében. Persze az ilyen cselédék aztán egészen járatosak az etiketben. Volna azonban egy hibájuk is a japán cselédeknek, de csak európai értelemben, tudniillik nem engedelmeknek följelentül. Hanem ez is csak szép vonás bennük. Nem akarnak ugyanis gép módjára engedelmessékedni a parancsoknak. Ha azt tartják, hogy a parancs följelentés, akkor habozás nélkül megtagadják a teljesítést. Aminek azonban a **Chrizantemum** hazájában nincsenek kellometlen következményei. Külsőleg leginkább akkor fejeződik ki a cselédnek alárendelt helyzete, mikor az ur reggelentken elmeg hazulról. Akkor az egész cseléd-személyzet összgyűlt és hódolva bocsátja utnak a gazdáját. Ez a hódolás esténként megismétlődik, amikor a gazda hazaérkezik. A konyhaszemélyzet van a legalárendeltebb helyzetben, de a felelőssége csekélyebb is. Az idegenek nagyon csodálkoznak azon, hogy egy-egy japán házban mennyi cseléd van. Tíz-tizenkét cseléd nem is olyan nagy ritkaság, mert nemcsak hogy minden gyermeknek van kü ön cseléd e, hanem a konyhában is egész sereg szakácsné és kiségitőleány mozgolódik. s kerteszekre, kifutó-gyerekekre a szegényebb háztartásoknak is szükségük van. Hanem az is bizonyos, hogy Japánban nem dolgoznak annyit a cselédék, mint Európában s a bérük is kevesebb. Időnkint ajándékok egészítik ki a bért.

Iparpártolás. Az országos női kongresszust előkészítő bizottság ma dé után tanácskozára gyűlt össze a vármegyei háza közgyűlési termében. **Gróf Somssich** Tihameri szerketette a hölgyeket a bazaar ipar hathatós támogatására. Ezután **Löhner** Andor eszetele a Magyar védőegyesület céljait. **Bartha Miklós** méltatta a magyar iparpártolás akcióját, majd **Tabdy József** és **Dobozsi József** felszólalásai után **Löhner** Andor indítványára kimondta a bizottság az országos női szövetség megakktását. **Rosenberg** Augusta jelzi, hogy a nőképző egyesület kezdeményezéséből most van alakulóban a magyarországi nőegyesületek szövete. Indítványozza, várják meg e szövetség megalakulását. A bizottság ez értelemben határozott.

— **Doyen tanárnál.** A híres francia sebész, Doyen tanár, aki a Dodika és Rádika révén lett egyszerre világhírűvé, most megint napirenden. Még pedig igen nagyfontosságú kísérletezés révén, amelyivel a rettenetes rákbetegség teljes gyógyíthatóságát akarja elérni. Szó volt már röviden azokról az eredményekről, amelyek ezt a ténen elért, s amelyeknek bővebb leírása található egy bécsi újságnak a közleményében. A bécsi lap tudósítója fölkereste a tudós sebésztanárt, aki tudvalevőleg azon az uton van, hogy a rákbetegség biztosan ható szérumával ajándékozza meg az emberiséget.

Dr. Doyen — a ja az uságról — alig közép-magyas, zömöktermetű ember. Energikus, de jóakarattól sugárzó kemény vonásait fekete körszakáll övezi. Feleke, villogó szeméből nagy intelligencia és átható, mély emberismeret látszik. Rendkívül finom. Fehér kezének szorítása szokatlanul erőteljes, szinte érzi az ember, hogy olyan kéz szorítja a kezét, amely könnyű eleganciával szokott rettentő feladatának, az emberi test rejtelmei kutatásának megfelelni. „Prince de la science”, „a tudományok fejedelme”, így nevezi dr. Doyent Páris és valóban fejedelmhez méltó az a környezet, amelyben ez az ember él. Betegreit egy nyolcszögletű teremben fogadja, amelynek egyik falát óriási vagyont érő, igazi gobelin borítja. A gyönyörű falszőnyeg az Ilias egyik jelenetét ábrázolja. A terem közepén lévő asztalon a sanmarói szárnas oroszlan márványutánzata áll. Ebben a teremben fogadja látogatóit dr. Doyen. A legnagyobb szeretetreméltósággal jött elem s mikor előadtam kívánságomat, hogy lapom számára akarok írni egyet-mást az új szérumról a legnagyobb készséggel felelt kérdéseimre. Elmondta többek között, hogy 126 kezelt beteg közül 1901. január közepétől 1904. január végéig semminemű javulást nem mutatott. Ezek közül azonban a legtöbb megszakította a kezelést s ezért kellett őket a nem gyógyulók között kimutatni. Ebben pedig sok része van a háziornosnak, mert a kollégák egy része abban a hitben van, hogy minden szérumnak úgy kell hatnia azonnal, mintha csak egy diftériálessen befecskendezésről lenne szó. A fent említett első kezelési osztályon kívül van még egy második osztálya is a kezelés alatt lévő betegeknek és ezek közül negyvenhét köréssel mutakozott **haladott javulás.** Tizennyolc beteg pláne már a teljes gyógyulás előtt áll. Ez a tizennyolc eset azonban még nincs a kimutatott buszongyult teljesen gyógyult eset számba felvéve. Gyógyíthatatlannak vélt körésetek is vannak ezek között, amelyek mesés gyorsasággal javultak. Különösen a macakos keményképződések tüntek el bámulatreméltő tökéletességgel. Az összes betegek már az első szérumbefecskendezések után érzik a javulást. A **fájdalmak csaknem teljesen megszűnnek** és a közérzet csaknem olyan, mint a teljesen egészséges embernél. A beteg visszanyeri a színt és testi erejét. A buszongyult teljesen gyógyult beteg körésetében legalább harminc százalék visszaeső teljesen operálhatatlan volt, s a szérumkezelés folytán teljes és föltétlen gyógyulás állott be. Ez a főbizonyítéka a szérum nagyszerű hatásának.

— **Mulatság.** A Postakaraképzéstarti Tisztviselők Sportegyesülete március 19-én saját alapja javára hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez a Vigadóban. A bál vendégségét **Hieronymi Károlyné, Hollán Sándorné, Halász Sándorné és Baross Gézáné** vállalták el. — A **Simplicissimus** asztaltársaság március 5-én a lövőde dísztermében (Rottenbiller-utca 37.) jótékonycú hangversenyyel egybekötött táncmulatságot ad.

— **A postamesterek mozgalma.** A Postamesterek és Kiadók Országos Egyesülete a múlt évben megtartott közgyűlésében elhatározta, hogy kérvényt nyújt be a kereskedelmi miniszterhez fizetésüknek igazságosabb és méltányosabb alapon való szabályozása, lakbér és egyéb hiányosságok pótlása iránt. A kérvényt a kiküldött bizottság már elkészítette és jövő pénteken fogja benyújtani a miniszternek.

A minisztériumban már készen van a tervezet a postamesteri fizetések és a szervezeti rendezésére; a tervezet, mint érdekelt részről jelentik, osztrák minta után készült. A postamesteri kereset megemlékezése, a múlt évi közgyűléstől nyert megbízástól ezért annyiban el is tér, hogy első sorban azt bantulyozza, ne hosszék be az idegen rendszer, mely megbénítja a postamesteri munkakévdét, s e fontos szakmában nem előhaladást, de visszafelődést jelentene. Jelenben ugyanis a magyar postamesteri csak szerződéses alkalmazottai az államnak s az első és másodosztályú hivatalok fizetési ügye van meg szabva, hogy abból a szükséges segédcsomagból illetményei is kitéljenek; nem valami briliáns fizetés biz ez. De legalább kezébe van adva a postamesternek vele a rendelkezés, hogy hivatalába maga mellé azt alkalmazza, akat akar. Így sokhelyen családtagokkal egészíti ki a hivatali személyzetét, míg a tervezett osztrák rendszer szerint a postamester holig tartó dekrétumos kinevezést kapva ugyan, de fizetés csak a maga személyére kapva — meglehetősen szűken — segédmunka-erőt pedig a kincstár küldene mellé, de oly takarékos létszámban, hogy a postamesternek nappal kiadóival egy sorban kellene kiszolgáltatni a közönséget, éjjel pedig végezni a hivatalveze-

lői teendőket, a felügyeletet és a levelezést. Ezzel véle lenne a postamester eddigi önállóságának s a töle nem függő, általa nem fizetett személyzet részéről alig részesülne az öt megillető tiszteletben és bizalomban. A postamesternek kéri fizetésüknek a mostani százalékos kulcs heiyett a lényeges forgalom alapján való kiszabását, továbbá a lakbérilletményt.

— **Ballerina a háboruban.** Péterváron sokat beszélgetnek most **Kzesinska** Matild asszonyról, a híres primaballerináról, aki arra az érdekes dologra szánta el magát, hogy Kelet-Azsiába megy egy tábori körház felügyelőjeként. Be is adta már erre nézve folyamodását az udvari színház intendánsának, hogy adjon neki szabadságot terve megvalósítására. Kzesinska asszony sötétbaju, teketeszemű lengyel nő, rendkívül halékony termettel, aki tavaly márciusban bécsi vendégzereplése alkalmával azzal lepte meg az embereket az **Excellsiór**-ban, hogy harminohárom piruetet vágott ki, vagyis harminoháromszor fordult meg a tengelye körül. Hatéves korában lépett be a császári balet-iskolába Péterváron. Tizenhétéves korában lépett fel először azzal a kötelezettséggel, hogy legalább husz évig maradjon a pétervári Mária-színházban. Miután pedig tavaly csinált elmondta, hogy már tizenegy évét letöltöztett ebből a kötelezettségből, nem valami nagy ravasság kideríteni Kzesinska asszony életkorát. Azt is a nevezetességei közé lehet számítani, hogy az apja volt Miklós cárnak a táncmestere. Kzesinska asszony körül valóságos legendák keletkeztek Péterváron nagyon kedvelik. Nagyon jó szive van és sok jót tesz. Fizetésének jó részét, hír szerint, szegény kollégái között osztja szét. A többiből még mindig elláthatja egy háztartását. Péterváron nagy palotája van, amelyben sok a műkincs, a környéken pedig pompás villát szerzett. Péterváron most nagy kíváncsisággal várják, vajjon teljesíti-e kérését az intendáns.

— **Hirdetési ügynökök egyesülete.** A hirdetési ügynökök országos egyesületének tisztikarát a következők alakították meg a napokban tartott ülésen: Elnök **Keleti Géza**, alelnök **Rothenstein Károly**, főpénztárnok **Per Géza**, titkár **Radó Oszkár**, ellenőr **Lövinger Vimos**, háznagy **Braun Samu**, jogtanácsos dr. **Szemere Károly**.

— **Sikkasztó hivatalnok.** **Pollák Gyula** a **Kereskedelmi és Szállítási Részvénytársaság** igazgatója ma reggel egy 1700 koronás chequet adott át **Kavriel Samunak**, a részvénytársaság hivatalnokának, hogy a Hazai Banknál aranyra váltsa s a kapott aranyat fizesse be a vámbáz pénztárába. **Kavriel** reggel elment a cheque-kezel az irrodából, de vissza nem ment. **Pollák Gyula** igazgató erre jelentést tett a rendőrségnek. A délután folyamán detektívek jártak **Kavrielnek** Izabella-utca 39. szám alatt lévő lakásán, de ott nem találták. Valószínű, hogy **Kavriel** megszökött a fővárosból.

— **A Tannhäuser paródiája** ma került bemutatásra a Fővárosi Operában. **Dreher Konrád** és **Brackl Adolf** kültöldi vendégművészek felléptével. **Dreher**, bajor udvari színész, a német császár kedvenc színésze, valamint **Brackl** is, csak rövid ideig vendégzereplenek a gyönyörű kiállítású nagy-szabású paródiában, amely előreláthatólag sok zsúfolt házat fog vonzani.

— **Rendőri hírek.** A rendőrség letartóztatta **Herzog** Simon rovtomultu ügynököt, aki a Magyar Színház ruháinaknak állandó tolvaja volt. — A vizsgálóbíró elfogató-parancsot adott ki **Lówy Bernát** pin-cér ellen, aki két pin-cértársától és egy géprónódiól több száz koronát esalt ki és megszökött. — Ma reggel a nyugati pályaudvaron egyik mozdony elgázolta **Sibansyi Pál** kocsitól, aki nyomban meghalt. — **Hamari Zsófi** cseledt ma délután a Kistuváros-utca 8. szám lakásán tosztorolatot ivott. Eszméletlen állapotban vitték a Rókusba. — **Kanler** Ferenc kovács-gépdé a kétéves gyermeke ma délelőtt a Gomb-utca 29. szám lakásán összeégett. A Bródy-léle gyermek-körháznak adják.

(X) **Aki kértét szereti, szép virágokat és könyvtárat terményeket akar,** az ledesse magzkérését **Mauthner Odón** és kir. udvari magkereskedésében, Budapest, Rottenbiller-ut. 33. sz. A cég főárjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra ingyen küldi.

(X) **Ne rontsa el gyómrát** holmi hasonlalan szerekek, hanem használja a valódi **Brady-léle** gyomorcsépeket, az egyedüli megbízható szer, mely az emésztést és étvágyat rendbe hozza. Üvege 80 fillér a gyógyszerárakban.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **Ifjú zeneszerzők.** Rendkívüli bérlésűsznetben zenekari hangverseny volt ma este az Operában Az **Országos Magyar Zeneakadémia** volt növendékei közül, akik tavaly végeztek a zeneszerzés tanzakát, hatan álltak a közönség elé különböző orkesztrális művekkel: ifjabb **Toldy László**, **Kálmán Imre**, **Redl Pál**, **Radó Elek**, **Bartók Béla** és **Lavotta** Rezső. Időközben egynémelyik fiatalember ugyanazok tullott az akadémiai tanzakok keretén. Ilyen például **Bartók Béla**, akinek a Strauss Richard modorában írt **Kossuth** című

szimfóniai költeményét szénzációs hatással adták elő a budapesti filharmonikusok; akinek egyik hegedűszonátájában **Habay Jenő** játszotta a hegedűreást; s aki legutóbb Angliában szerepelt mint zongoravirtuós és mint zeneszerző a Richter János nagy zenekari hangversenyén. A mai hangversenyen egy **skorót** adtak elő ettől a végeztől növendéktől, aki kezd immár fölemelkedni a mesterek sorába. Ez a **skoró** még abból a korból való, amikor **Bartók Béla** nem állott egészen a Strauss Richard hatása alatt és egyszerűbb, átlátszóbb szerkezeire törekedett. Tudása már itt tekintélyes, de még nem akarja meglepni és megrázni a világot a vakmerő kombinációk egész sorozatával. Van benne valami fiatalos szerénység. Sokat akar mondani, de minden hivalakodás nélkül. Témái dallamosak és hangszerelése kerüli a túlságos komplikációt. A mai hangverseny ifjabb **Toldy László** e-moll szerenád-jával kezdődött. Nagyon szép és érdekes munka, tele a kedély üdőségével és a forma-érzék előkelő kva-itásaival. Mindannygy része (moderato assai, skoro, moderato, allegro vivace) egyenlő színvonalán áll a finom izlések és a komoly tudásnak. Mindenütt dallamos és tisztezős és sehoissom váik banálissá. Zenéjének a patetikus része nemes hangulatot kelt, skerozója tüzes és pikáns ritmusával hat a hallgatóra. Hangszerelése nem túteruelt, nem mesterkölt; nem keresi a hatást és mégis megtalálja, mert színei melegék és gazdagok. A közönség élénk tetszéssel fogadta ifjabb **Toldy László** ezt az első nagyobb zenekari munkáját. **Kálmán Imre Szaturnáldjában** a hang estés szintén figyelemreméltó. A nagy örökák mámore nem hangzik ugyan belőle kábitó erővel, de orkeszterben van sok szin és lendület. **Redl Páltól** egy kéziratban levő szimfónia első tételét hallottuk. A fiatal szerző, aki most a strassburgi színháznál mint első korrepetitor működik, szép és alapos munkát ad ebben a töredékben. **Radó Elek Capriccio**ja kedves és finom apróság. A kitűnő zongoraművész a zeneszerzés terén is jövőt ígér. **Lavotta** Rezső f-moll suite-je volt a műsor utolsó száma. Különösen tetszett a második része. Ez a Canzonetta igazán bájos és szellemes. A ballada, a skerozó és a fiúale is szép részleteket tartalmaz, de a Canzonettát egyik sem éri utól. A mai est sikere újabb bizonyossága annak hogy az Országos Zeneakadémia a zeneszerzés, a hangszerelés oktatásában elsőrangú eredményeket produkál.

— **Vigszínház.** A **Vigszínházban** napról-napra zsúfolt nézőér előtt játszanak. Tegnap kétszer is megtelt a nézőtér. De után az **Ocskay Örgöndörsra** kelt el minden jegy, este pedig az **Erény utjának** előadása előtt pénztáryítás sem volt mert elővetekben vették meg az összes jegyeket **Fiers** és **Callival** vig átkára. A darab legközelebb éri meg a buszonötödik előadás jubileumát és mint hogy azután is műsoron marad, az igazgatóság minden eshetőségre második szereposztásról is gondoskodott.

— **A Van-Dyck koncert-műsora.** A József főherceg szanatórium egyesületi szerdai nagy művésztelének műsora a következő: 1. **Prolog** iria és szaválja: **Balla Miklós**. 2. **Van-Dyck** énekel három Sobubert dalt. 3. **Kocian**: Ernst fcs-moll hangversenyét negyedűn adja elő. Mindkét művészt zongorán **Fluj József** kíséri. 4. **Maleczky** Bianka Proen változatát énekl. 5. **Geiger** Tomka: Mendelssohn Rondo Capriccioso-óját zongorázza. 6. **Van-Dyck** Schumann Róza vagy édes, Nem átkozlak Tavasszi ég dalait énekl **Locian**: Paganini Pajpitéit negyedűn végül **Van-Dyck** harmadszor Gabriel, Fauré, Hubert francia szerzők dalait énekl. A hangverseny a Vigadóban este nyolc órakor kezdődik **Jászay Agost** főherceget és **Augusta** főhercegnőt mint a hangverseny védőt az eg esület elnöksége élén gróf **Almássy Kálmán** és **Lukacs György** főispán fogadja. A hangverseny iránt minden körben nagy az érdeklődés. Jegyek még kaphatók. **Van-Dyck** Párisból ma érkezett Budapestre.

— **Béttárs a Burg-színházban.** Bécsből jelenti tudósítónk, hogy **Hauptmann** Gerhart **Berné Róza** című darabja véglegesen letűnt a **Burg-színház** műsoráról. Az érdekes darabnak tudvalevőleg nemrég volt a bemutatója és összesen hatszor került színre s mindig nagyon jó pénztári bevétellel. Most aztán „felsőbb helyről” az a kívánság merült fel, hogy a darabot „komor tartalma” miatt vegyék le a műsorról. Az udvari körök esztétikai érzékét különösen a gyermekgyilkosságának realiztikus beállítására sérti s a **Burg-színház** igazgatóságának az ilyen tekintetek elől nem térhet ki. Nem az első eset ez különben, hogy olyan darabnak, amely az udvari színház cenzurája összes formáinak kritikáját kiállotta, a repertoárról le kell tűnnie. Ugyanígy járt **Fulda: Rabnő**, amelyet a második előadás után szintén a „felsőbb körök kívánságára” vették le a műsorról, s ilyen sorsra jutott **Schnitzler** darabja, a **Szöld kakadu**.

— **Vigszínház.** **Szamosi** Elza rekedtséggé folytán holnap **Planquette** operetteje a **Rip Van Winkle** kerül előadásra **Planquey** Szidivel **Lisbeth** és **Raskó** Gézával a címszerepben. — A **Kis császár** bemutatója szerdán lesz. **Hegyi** Aranka, **Komlósi** Emma, **Rédey** Szidi, **Harmath** Ilonza, **Szirmai**, **Raskó** és **Ujvári** játszzák a darab főszerepeit.

**** Sursam corda vidéken.** *Bosnyák* Zoltánnak *Sursam corda* című színművét sietnek előadni a vidéki színházak is. Eddig a nagyváradi, szabadtéri, szegeci és aradi színházak szerették meg a darab előadási jogát.

**** Magyar Színház.** A *hajúk hadnagya* keddi jubiléus előadásában két *Yadwiga* fog énekelni, az első és második felvonásban *Dénes* Ella, a szerep kreatorja lép fel, a másodikban *Keleti* Juliska, aki a szerepet többször játszotta. A löbbi szereplő a régi marad. A *hajúk hadnagya* jubilaris előadásán túl is megszaktítás nekilátás músorton marad.

**** Jótékonyok hangverseny.** A *Siketnémák Országos Segélyegylete* március 6-ikán alapja javára hangversenyt rendez az *erzsébetvárosi* Demokratákörben. A koncert keretében *Áda* Péter, a siketnémák vacsi intézetének volt növendéke, előadást tart a siketnémák oktatószáráról.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ Az Erdélyi Irodalmi Társaság nagy érdeklődés mellett tartotta meg Kolozsvárot e navi rendez felolvasó ülést. *Márki* Sándor Ezeresztendősek versek cím alatt a középkorból való néhány latin és érdekes német verset mutatott be magyar fordításban. *Révai* Károly vendégnek Gombuc erdélyi rezi román költőtől fordított néhány szép versét mutatta be Varsányi György. Ezután *Jakab* Odón olvasott fel *A bokréta* címmel egy humoros elbeszélést. *Apáthy* István hazafias kötetménye után *Fabula* János az 1022-ik éjszaka című keleti tárgyú bájol elbeszélést olvasta fel *Csengeri* János titkár. Este a társaság tagjai vacsorára gyűltek össze.

○ **Megjött a papa!** *Erdélyi* Zoltán ilyen című műkedvelői előadásokra felelte alkalmas vizjátéka megjelent a Műkedvelők Színháza című sorozatban. *Singer* és *Wolner* kiadása. Ara 60 fillér.

Az Akadémia összes-ülése.

Budapest, február 29.

A Tudományos Akadémia ma délután összes-ülést tartott, melyet *Kerékgyártó* Árpád akadémiai tag emlékeztetőnek szentelt. A másfél óra elhunyt tudós történetéről felett *Békési* Rening mondott emlékeztetőt, nagy melegséggel méltatva *Kerékgyártó* történetírói és tanári munkásságát. Ezen az ülésen tette meg jelentését az a bizottság, amely a *Bányó* Dezső-féle *vigjáték-pályázatra* beérkezett négy pályaművet megbírált. A bírálók: *Berczik* Árpád, *Bádcis* Ferenc és *Bayer* József a viszonylag legjobbnak egyhangulag a *Hadik utja* című darabot tartják, amelytől még a színpadon is nagy hatást várnak. Némi elismeréssel szól a jelentés. A két *feleség* és *A királyi tréfa* című vigjátékokról is. Az akadémia a bírálók jelentése és ajánlata alapján elhatározta, hogy a *Hadik utját* jutalmazza meg az 1200 koronás pályadíjjal. A jelítés levél felbontásakor kiüzent, hogy a pályanyertes vigjáték szerzője *Földes* Imre, ugyanaz, aki az utolsó három Kőczián-díjat is megnyerte. *Földes* Imre a Leszámláló- és pénzváltóbank tisztviselője, még nincs huszonháromszendős; a Nemzeti Színház épp most készül előadni *A király araja* című háromfelvonásos vigjátékát, amelylyel először vitte el a Kőczián-díjat.

Az ülés végén megint szóba került a *Nyelvtörténeti Szótár* átdátlan ügye.

Simonyi Zsigmond levelet intézett az Akadémia elnökökéhez, melyben hivatkozással *Dallagi* Aladárnak nyilatkozatára, hogy ő (Simonyi) diákoknak adta ki a nyelvtörténeti szótár szerkesztését, önmaga ellen szigorú vizsgálat megindítását kéri.

Az elnök bár *Eötvös* Loránt ezzel szemben azt javasolja, hogy a kérdés felett az Akadémia térjen napirendre, bár szívesen látná, ha a tudományos küzdők mindig megtartanak azt a higgadságot, amelyet a tudomány csarnokai megkövetelnek. Az összes-ülés az elnök javaslata értelmében határozott.

Hadik utja.

— Részlet *Földes* Imre legújabb pályanyertes történelmi színművéből. —

II. FELVONÁS.

11. jelenet.

Színhely: A magyar hadak Berlin falai alatt. A már nyugalmra tért tábor közepén, a vezéri sátor előtt estebédet esznek *Hadik* generális, felesége: *Franciska*, *Bozsóky* öbester, marcona régi katona, ki még a nagy *Rákóczi* Szűzmáriás lobogója alatt küzdött a magyar szabadságért. *Korniss*, a lelkes, tüzes magyar érzésű fiatal nemes és *Czobor*, az elbéciesedett, agyonpühított gárdista, a mindennel megalkuvó magyar típusa. Tömeges katonatemetés vonul el előttük.

(A színműben, imbolgyó fáklafény mellett alig kivehető alakok, papok tűnnek fel a távolban. Halk, szomorú zsoldár hallatszik. Mind felállnak és megindultan hallgatnak.)

Bozsóky:

Gyász-ének.

Hadik (komoran):

Pápjaink temetnek.

Ötven halottja van a hős seregnek.

Korniss:

Ötven magyar fiúnak zeng az ének.

Franciska (Hadikhoz simul):

S ki tud a hány menyasszony jegyessének

Sírjába hűz s magával eltemet

Ez ötven hős tán másék ötvenet.

Ki tudja: Hányra vár a falujába

Szerelmes szív? És vár... és vár hiába.

Ki tudja: hány anyának szeméfnye

Tér bennük a hideg föld kebelébe?...

Ötven halottja van csak a seregnek,

Hanem ki tudja: hányat is temetnek!

(A szöszsma egyre hallatszik és a komor menet egyre vonul a távolban.)

Korniss:

Idegen csillagzatnak szürke, bágyadt,

Részvétlen lénye mellett könnyezőn

Ötven magyar fiúnak vetnek ágyat

Idegen földön, idegen mezőn...

Idegen lából faragnak keresztet,

Melyen idegen harmat gyöngyös reszket.

Megéri-e az ötven oit alant,

Hogy idegen, mi ráborúl: a hant?!

Nem szól-e titva ma d a haza földje?

Nem reudól-e, nem dobban dübörögve?

Hogy visszakérje hű magyarjait,

Kik idegenben porladoznak itt?!...

Bozsóky (lemondó mozdulattal):

A haza földje hallgat, — meg se dobban!

A haza földje szunyad még álomban.

... Hogy minden szent halottját visszakérje:

Ahány pihen idegen földbe téve,

Ahhoz oly vad földrengés kellene,

Hogy kezdéséhez sincs már ereje!

(A menet eltűnik, a szöszsma egyre halkul, azután elhallgat.)

12. jelenet.

(Előbbiek a menet nélkül.)

Hadik (a menet után néz):

Bajársaim, hős hadverő vitézek,

Léleken elkísér a ti vezértek.

Emléktek' nem nyeli el a sír-árok...

Isten veletek, jó magyar huszarak!

(Hosszu szünet; körülük komoran a tüzet, csak *Bozsóky* marad álva.)

Bozsóky (felkapja poharát: rekedten):

Igyunk!

(*Ajkához emeli poharát, de mielőtt innék, belevágja a tüzbe. Feketlen dühvel:*

Igyék az ördög, de nem én,

Ötven magyar fiúnak temetém!

(*Hadik komoran a tüzbe bámul hallgatagon Bozsóky következő kitörése alatt*)

Bozsóky (fektelen keserűséggel):

Nem volt soha gazabb halottú tor!

Nem volt hívság még soha oly botor,

Mint az, mely minket vak mámorba ringat,

Midőn úrrá leszünk a harmezőn!...

Győzzünk bár százszor, hordjuk garmadába

A diadalt, mint istenostora:

Csak egy magyar ha elhull a csatába,

Csúább vereség nem volt még soha!

Nem volt futás még oly szegyenletes

S nem volt még szegyen oly keserves!

Mi dolgunk messze idegenbe? Itten?

Hát otthon jó s tökéletes már minden?!

A célt se tudva, mért küzdünk? Hát nálunk

Már nincsen eszmény, melyért haroba szálljunk?

Megyünk meghalni s nincs is rája ok!

Hát oly sokan vagyunk már magyarok?

Tíz-huszezer minket már meg sem ingat?

Miért temetjük hősi fiainkat

Idegen földbe?... Hát — az ég urára! —

Már sír számára sincs hős a hazába?!

(Hadik komoran néz a tüzbe.)

Korniss:

Suijos kérdések, mik válaszra várnak!

A sorsa az a magyar katonának,

Hogy másért ontja vérét mindahányszor,

Mint amiért a lelke lángja lángol!

S ha küzd azért, azért küzdni kell is,

Amiért a szíve ég, ugy már rebellis!

Forgasd a főlánsokat. Hiába,

Nincs még egy remzet a históriába,

Amely ha más országért halni kész,

Úgy jó a'altvaló és hű vitéz.

S ha önmagának kell a véradó,

Ha a honáért harcol: — lázadó!
Igy van ez már régen, évszázadok óta,
Ha hazájáért küzd, bére akasztóia,
S ha vérén tisztítja a szomszéd szabályját,
Akkor megrugdálják, sárral megdobálják!
De leez ez másképp is! Nem is oly sokára;
Leukem öbester ur, várjunk a sorára.
Zendül még nagy Lehel kürtje riadóra,
Mevan még *Rákóczi* szent tarogatója!
Ninosen, aki fujja... Leez, ki megzuggassa,
Nem léssen soha is, ki elhallgattassa,
Szívem öbester ur, ne busujjon keimel.
Jön még idő, jön még!...

Bozsóky (lemondóan int):

Hagyd el fiam, elment!

Korniss:

Oh vannak még magyar anyák itt a földön.

Bozsóky:

Csak voltak, csak voltak...

Korniss:

Lesznek is örökkön.

És az ő életük hazánknak élete...

Bozsóky (busan):

Fiam! Én láttam még *Rákóczit*! Érted-e?

Korniss (tűzzel):

Kegyelmed csak látta, ám mi látni fogjuk,

Százszor szent zászlaját napvilágra hozzuk,

Ninosen, ki lekapja, lesz, ki felragadja,

Soha is kezéből, soha ki ne adja!

Amig Isten őrzi a nemesség ídját:

Ne féltsa a magyar magyarok hazáját!

Bozsóky:

Eh! A mai nemesség cifra páva,

Mely csórét tájta Bécsnek mosolyára.

Ugy megdolgozzák Bécsben emberül,

Hogy labanc lelke el sem fér belül,

S mint ennek itt; arcára is kiül!

(*Czoborra mutat, aki kihívóan, gunyosan néz reájuk.*)

No nézd, mily gunyosan mosolyg a szítya!

Komor beszédünk őt el sem büsítja.

Czobor (kihívóan):

Ellenkezőleg, — szívből élvezek.

Bozsóky:

Iyennek mind a mai nemesek!

Lehel kürtjét idézed? Meg sem értik.

*Rákóczi*ról regélsz lobogva nékik?

Tarogatóját annyira taksálják,

Mint egy postillon ócska trombitáját!

Czobor:

Magyar betegség: érezlegni folyton.

Magyar betegség: rágódni a múltton

Mi emút: nem tér vissza már soha!

S ki lelkét tűzi hozzá: ostoba!

Miért siratni elszáradt babért

S zokogni összedűt légyvárakért?!

Magyar haza? — A magyar haza aii,

Sót meg is bővült az országhatár!

Nem egyre megy, ha ős Pozsony, Buda,

Vagy Bécs leszen a hon fővárosa?!

Bozsóky (Kornissához):

Hallottad? Érted?... Itt van a veszély.

A kölyökből a bécsi tej beszál!

Czobor:

Miért mondjátok egyre keseregve,

Hogy más országért küzdünk idegenbe?

A két országból egy lett: egy nagy ország.

Korniss:

Tűz s víz keverve! — Nem pirul az oroad?

Czobor:

Tűz s víz? Vak ráfogás! Mi a különbség?

A két nép nyelve csak. Ez semmi, csöppesség.

A magyar nyelvnek nincs többé jövője.

Korniss:

De multja van s ez zálog a jövőre!

Czobor:

A kis folyókat elnyeli a tenger,

Ha még oly messze tájról futnak is,

Alkudjunk a természetetá renddel,

Győzzük meg immár önmagunkat is.

Előbb-utóbb beolvadunk. Nohát

Megteszszük önként s nem küzdünk tovább.

Ha ébredés kell, — ez is ébredés!

Bozsóky (keserűen kacagva):

A bécsi tej... A bécsi nevelés!

Hadik (aki eddig komoran hallgatott, felpattan):

Arcomba gyűl a vérem akaratlan!

Czobor! Beszéded oly hazafiatlan!
Ha nem vagyok most generális én:
Bilincse verlek nyomban, szép ösösém,
— Korniss, Bozsóky! A ti szavatok
Még oly rebellis, hogy — ha nem vagyok
Igaz magyar hazafi, Isten engem!
Pusztultok ám rabszóra tűzve menten!
Szerencsétek, hogy küzdelemre kél
A generállal a magyar vezér!

(Czoborhoz):

Te meg örülj, hogy szívem viharán is
Hídeg tanácsot ad a generális.
Bésoben nevelték. Ez számokra melegség.
Másképp örültek, gaznak tartanának.
Tiszteld, becsüld minden magyarnak szentjét.
Magyar nemes, imádd magyar hazádat!

(Kornisshoz és Bozsókyhoz):

És most hozátok fordulok ime...
Sok igazat beszéltek ti, de
A szív hangján elnémult esetek
S a másik szélsőségre estetek.
Hazát imádni nem annyit jelent,
Mint törni, zuzni mindent, ami szent!
A testre, melyben van lélek s erő,
A gyógyulást meghozza az idő.
A sok évszázadszülte sőbeket
Egy perc alatt gyógyítani nem lehet.
Főképp nem vassal és nem égetéssel...
Póru jár mindig, ki ilyet merészel.
Tanuljuk meg már hogy a magyar fegyver
Csupán úgy gyógyhat, úgy küzdhet sikerrel,
Ha rajta a király áldása van!...

Korniss:

Nemes királynőnk ellen nincs szavam,
Tanácsosít gyűlölköm, kik titokba'
Harcolnak ellenünk sötétbe' lopva.

Bozsóky (kifakad):

De hát mikor lesz oly tanácsosa,
Ki nem feni reánk fogát seba?!

Hadik:

Mig oly királyok ülnek trónusukon,
Mint jó királynők, Istenemre mondom,
Addig fölbe sugbat millió
Sötétben élő armányoskodó!
Setétbe' hal meg, ki sötétbe' támad!
Vakondoktól nem féltém a hazámat!
Bizzunk Istenbe', bizzunk a királyba',
S bizakodásunk nem leszen hiába!

Bozsóky:

S az ötven sir? ... Az ötven sir az hallgat?

Hadik:

Nem! Az beszél! Mert a királyért haltak.
Királynőnk trónját rongoti a vész,
S örökkön él, aki miat'a vész!
Megy a magyar, ha hívja a király;
Meghal, ha kell s ha ezt egy nő kívánja.

Bozsóky (morogva):

Gavallér nemzet volt s lesz a magyar
Ez volt s örökkön ez leszen a ba!

(felveszi poharát):

Szépén beszélés, de nem győztél meg ám,
Hanem azért kocintsuuk, cimborám.
Bármelyikünknek van is igaza,
Egyként kiáltuk: éljen a haza!

(Mind kocintanak, éljeneknek):

Franciska (német születésű grófnő):

Valami van a magyar lelkületben,
Amely hozzája hűz s úgy meghat engem.
Minden magyar, kit eddig ismerék,
A szent hazában látta Istenét!
Az utjaik e pontban összeérnek...!

Bozsóky (megléki Czobort, nevetve):

El innen, öskös! Téged nem diosérnek!
(A poharát rázza Franciska felé, ujjongva.)

Kuruc asszony lesz!

Hadik (magához öleli Franciskát):

Ugy van, édes lelkem.

Franciska:

Higgyék el, kérem, gyakran megfigyeltem,
Ha két magyar találkozik: a szó
Csak a hazáról folyhat ott.

Korniss:

Való!

Bozsóky (a poharát rázza ujjongva):

Kuruc asszony lesz.

Franciska:

A világ míg áll,

Minden magyar ember politizál.

(Lelkesen.)

Honához fűzi minden idegszála,
Ezért fog élni magyarok hazája!

Bozsóky:

Eszem a szentjét!

(Hadikhoz):

Csókdold meg helyettem,
Ilyen kuruc német lányt még nem ettem!

Hadik (megöleli Franciskát):

Te is politizálsz már?

Franciska:

Persze! Én is.
Megtillthatod s politizálok mégis!

Bozsóky (felméli poharát):

Köszöntöm e pohárt ifjasszonyunkra!

(Mind kocintva isznak.)

Hadik (feláll):

Későre jár! Lelkem, menj sátorunkba!

Franciska:

S te!

Hadik:

Mindjárt visszatérek, a gyálalom.
A tábornok egyszerű még ányargalom,
Hogy niaos-e baj.

(Megsósolja. Bozsóky, Korniss, Czobor tisztelegnek Franciska előtt.)

Jó éjt!

Franciska:

Jó éjszakát!

(A sátor felé indul.)

(Hadik Bozsóky, Korniss, Czobor el jobbra.)

Az őrszem (hangja a sár mögött jobbról):

Ki az?

Hadik (hangja):

Hadik.

Az őrszem (hangja):

A jelszó?

Hadik (hangja):

Jó barát.

(Azután csönd.)

MŰVÉSZET

□ **A grafnak kiállítás megnyitása.** Vasárnap délelőtt nyit meg a Nemzeti Szalonban a vízfestmény-, rajz- és metszetkiállítás előkelő közönség jelenlétében. Maga *Berezovszky* Albert kultuszminiszter nyitotta meg és aztán a miniszter *Déry* Béla titkár kalauzolásával mellet megnézte a tárlatot. Egy óra hosszat időzött a miniszter a Szalonban és távozásakor elismerését fejezte ki *Ernst* Lajos igazgatónak és a titkárnak a szép kiállításért. A kiállítás naponta reggel 9 órától este 8-ig tekinthető meg; a belépődíj 60 fillér.

EGYESÜLETEK

(A Magyar Tiszviselőik Országos Egyesülete) március 12-én, szombaton délután 6 órakor tartja harmincadik évi közgyűlést. A közveszmények szempontját az indítványozók olyképpen kívánják elérni, hogy az amugy is alacsony tagsági díjak mérsékelését emészt hozzák javaslata és különösen az eddigi kétféle tagsági díjat kívánják egyszerűsíteni.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Az oroszok Koreában.

Liaojiam, február 29.

Az orosz távirati ügynökség jelenti: Ma délután fél 2 órakor az a hír érkezett ide, hogy az orosz előcsapat lovassága vagy 200 versznyire behatolt Korea belsejébe és megütöközt a japán előcsapatokkal, melyek Pongjangból jöttek. A japánokat visszavetették. *Linevics* tábornok gyalogságot küldött ki a lovasság megerősítésére és az orosz hadállás megszilárdítására északi Koreában.

TÁVIRATOK

Loubet Rómában.

Páris, február 29. *Loubet* elnök, mint hivatalosan jelentik, Rómába való utazását április 24-ikére tűzte ki.

A hármasszövetség.

Róma, február 29. A *Turin*ban megjelenő *Stampa* római tudósítója utal a hármasszövetségnek mindinkább fokozódó szilárdására és azt mondja, hogy legközelebb egy tény fog nyilvánosságra jutni, amely bizonyítani fogja, hogy gróf *Goluchowski* és *Tittoni* jó barátságban chajtanak élni. Azonkívül *Tittoni* meg fogja látogatni gróf *Bülow*ot, aki mint rendezés, a tavasszal néhány napra Velencebe jön *Vilmos* császárnak április hónapban a Földközi-tengerre tervezett utazása közben a császár talalkozni fog *Viktor Emánuel* királlyal.

Róma, február 29. A *Tribuna* szerint az olasz kormány, tekintettel az Ausztria-Magyarországgal fennálló igen jó politikai viszonyra, legközelebb ismét megindítani szándékozik a végleges kereskedelmi szerződés megkötését előkészítő tárgyalásokat.

Róma, február 29. A hármasszövetséges nagyhatalmak a Balkán-viszonyokat illetőleg felújították a *Visconti Venosti* és *Prinetti* külügyminiszterekkel létrejött megállapodásokat, amelyek az érdekeit hatalmak érdekkörét meghatározzák és visszaszorítják.

Idegenek Németországban.

Berlin, február 29. A birodalmi gyűlés ma folytatja az igazságügyi köztisztviselés és az idegenforgalom rendezésének kérdése fölötti vitát. *Müller* szabadelvűpárti kilejt, hogy a német sajtó az utóbbi évben a bolgár fejedelem, a belga és az angol király szemére vetett közönséges bűntetteket, de az államügyész nem tűrte volna ha az orosz cárról lett volna szó. *Schönstadt* igazságügyminiszter bizonyítékot lát ebben arra, hogy a lenálló intézkedéseket óvatosan kezelik. *Radavill* herceg a lengyekeket véde a belügyminiszterrel szemben. *Bebel* védi a szociálistákat orosz iratoknak Oroszországban való terjesztése ellen. *Védi* az orosz diákokat főleg a szabad szerelem szemrehányása ellen s azt mondja, hogy ha a szabad szerelem minden hivat ki akarnák utasítani, a berlini villák türesek maradnának. *Hammerstein* belügyminiszter tiltakozik az ellen, hogy a porosz-lengyel politikát szóvategyék.

Bebel és *Ledebur* indítványt nyújtanak be, melyben felkérlik a birodalmi kancellárt, hogy minelyt lehet, nyújton be törvényjavaslatot az idegen jog egységes szabályozásáról Németországban, mely javaslat különösen eltiltana azt, hogy a német birodalomban idegen rendőrfőnökök felügyeletet gyakoroljanak külföldiek felett.

Gróf *Bülow* birodalmi kancellár: Azt hiszi, hogy minden kormánynak kötelessége, hogy az anarchista propagandával szemben egymást kölcsönösen támogassák, és az anarchizmus internacionális veszedelmével szemben közös nemzetközi védekezést fejtsenek ki. E veszedelem ellen epp úgy kell védekezni, mint minden más járvány ellen. Az utolsó évtizedben az anarchizmusnak igen sok államot esett áldozatul és akkor visszairadjunk nemzetközi rendszabályoktól? Sajnálom a szocialista lapok abszurd szemrehányását hogy én a küpolitikában oly dolgokat tettem, amelyek sértik Németország nemzeti méltóságát. De nemzeti téren a szociáldemokráciát nem tartom illetékesnek. Valótlan az az állítás, hogy Oroszországgal szemben megalkodunk. A kormány epp oly liberálisan bánik az idegen diákokkal, mint a hazaiakkal, de hogy mit engedünk meg nekik, ezt a német kormány dönti el, nem pedig az idegenek, vagy pedig az szociáldemokrata tanácsadók. Türelem azok iránt, akik tisztességesen viselkednek, de annyira meg nem jutott Németország, hogy *snorerektől* és összeszékűvőkötől valamit kénytelenek legyünk eltűrni. Gróf *Bülow* avval végzi, hogy a szocialisták célja ebben az egész dologban az, hogy Oroszországgal összeveszítsenek bennünket és torradalmat és háborút szitsanak. Ha *Bebel* kívánsága szerint menne a dolog, úgy háboruba keverednénk az egész világgal. Holnap Oroszországgal, holnapután Délnyugat-Afrikában. Ilyen hebehurgya politikát nem akarunk követni, hanem fenn akarjuk tartani a bizalomteljes, békés és jó viszonyt, melyben most a többi államokkal vagyunk. (Élénk tetszés.) *Kardoff*, *Haase*, *Bebel* és *Hammerstein* miniszter megjegyzései után a ház a szociáldemokraták indítványát elvetette.

A francia békepárt győzelme.

Páris, február 29. *Lamara*, *Faure* nacionalista a haditengerészet állapotáról kíván interpellálni. A miniszterelnök az interpelláció elhalasztását kívánja. *Faure* ragaszkodik ahhoz, hogy az interpellációt a pénzügyi ülésen tárgyalják. Konstatálja, hogy a többi hatalmak a szélső keleten intézkedéseket tettek és ual a lapok által Pelletan tengerészeti miniszter ellen hangoztatott súlyos vádakra. *Ribot* kijelenti, hogy mindaddig nem viseltetik bizalommal a kormány iránt, míg ez az öt kompromittáló szocialista barátait nem dezaválja. *Combes* miniszter-

REGÉNY

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(31) ANGOL REGÉNY

Írta: Mrs. ALEXANDER

— Meglehet. De kérem, lady Hazelhurst, most csak csendesen! Mihelyt Brown szerencsésen elvitorlázott, akkor megkezdem a pályázást. Jegyezze meg magának, hogy szerintem bájos unokahuga gyermekes képzeletén valami eszményi félistent lát Brownban, de bámulata ugyan csak nagy szerelembe csaphat át, ha ingerlik, vagy zaklatják.

— Ön nagyon okos, Rupert lord. A ország-házba kellene mennie!

— Higyje el, kedves rokon, ha Uppingham nem szedi fel a sátorfáját, vagy ha máshonnan nem kapok segédelmet, akkor nemsokára bejutok valami háza... de nem az országháza. Nagyon szűkében vagyok a pénznek. Nem köles-nözhetek nekem ötszáz font sterlinget? Bizony megtehetné!

— De Rupert, hisz bátyja csak a mult esztendőben fizette ki az adósságait? — kiáltott föl lady Hazelhurst, mintha a villám csapott volna le rá,

— Már annak két esztendeje, kedves rokon s az hosszú idő. A valóság az, hogy egy sokat igoró vállalkozás vitt kísértetbe, engedtem az okos tanácsnak, kockáztattam összes megtakarított pénzemet és el is vesztettem.

— Nagy meggondolatlanság! Én is nagyon szerencsétlenül úzerkedtem, s alig tudok kikászalódni a bajból.

Erre élénk beszélgetés következett. Rupert nyugoskodott, s nem hagyta oda a kastélyt, amíg szébeben nem érzett egy kis irást, amelyre három szám és lady Hazelhurst neve volt írva.

Ezalatt Margit ponyyai már jó messze elfutottak Eden-Lak felé. Parancsnak tekintette Brown kérését, hogy figyelmeztesse a generális felesége állapotára. De nem találta otthon sir Robertet, s így fölküldték lady Stappylton szalonjába.

A lady egy nagy, külföldi mozaik íróasztalnál ült, s egy papíralomnál tekintett rá.

— Talán zavarom? — kérdezte Margit.

— Kellems, ha kegyed zavar — felelte lady Stappylton, majd lebecsült a firkos íróasztalának a fedelét, bezárta az iratát s így folytatta — mindig örülök kegyednek, de Vali nincs itthon.

— Megengedi, hogy a kegyed vendége legyek?

— Hogyne! Meséljen csak valamit a bátról. Margit elmondta, hogy mennyire hiányzott neki a lady, aztán ráterelte a szót a lady egészségére s valami birtelen sugallatra megemlítette Brown aggodalmát is.

— Csakugyan... aggódik miattam? — s eltűnődve, szeliden mosolygott. — Azt hiszem, hogy Brown ragaszkodik egy kissé hozzám.

— Bizony ragaszkodik... és pedig nagyon! S ha nem tart nagyon szerénytelennek, kedves lady Stappylton, arra kérném, kérdezzen meg valamit jó orvost a baja felől. Ön nem az már, aki volt... nincs jó színben.

Lady Stappylton megfogta Margit kezét, szórakozottan megrögzte, de látszott, hogy gondolatai elkalandoztak.

— Bizony nem jól érzem magamat — mondotta végre — senki sem tudja ezt úgy, mint én. Csak hogy most orvos nem segíthet én rajtam. Később, ha talán jobban érzem magamat, ... akkor inkább belevagyok majd az orvosi kezelésbe... ezt megígérem. Csak egyelőre megtiltom, édes gyermekem, hogy beszéljen a dologról Valival, vagy a generállal. Ugy is elég aggódnak. De most egy szót se több rólam! Mondja el, hogy tetszett Vali ruhája?

— Elragadó volt s rendkívüli! De Browné is ám... ez a két jelmez volt a legszebb. Képzeld el, Rupert lord egy taláta, hogy szinte testvéreknek látszanak Brown és Vali.

— Ugyan! Milyen fura gondolat!

Hosszas csend állott be, amelyet lady Stappylton merészen így szakított meg:

— Azt hiszem, hogy hozzám hasonlít.

— Néha nekem is ezembe jutott ez. Az arcvonások ugyanazok, de a kifejezés mégis más. — Pedig az igazi hasonlatosságot inkább az arc kifejezése adja meg.

Ujra csend állott be, amíg alulról a gyepről hangok nem hallatszottak föl.

— Ah, megjött Vali! — kiáltott föl lady Stappylton. — Kérem, Margit, ne szóljon az egészségemről. Megígérem, hogy tanácskozom valamelyik előkelő orrossal s hogy bármit, de akármit is megteszek, ha időt enged.

Alig fejezte be szavait, máris belépett Vali,

mint a megtestesült egészség, csak úgy viritott a jókedvtől.

— Ah, Margit! Hozzát készültem, de találkoztam Everarddal. Apámmal akart beszélni, azért szállt is le lováról s haza kiscsirt a paplaktól.

— Jőjj el hozzánk Vali ebédre s aludjál nálunk. Ugy-e megengedi, kedves lady Stappylton? Igazán rossz dolgom van. Henriette néni olyan zsémbes, hogy szinte kellemetlen. Ha nem is törődöm valami nagyon a dologgal, azért mégis bánt, ha megelégedik. Jőjj velem Vali!

Es Vali ráállott.

Margit tényleg rettegett a magánytól, pedig lady Hazelhurst mellett tulajdonképpen mindig el volt hagyatva.

Gyötörte az a tudat, hogy Brown Hugó nemsokára... egy pár nap mulva messze, nagyon messze lesz, hogy nem tarthatja vissza, hogy élete boldogsága szétfoszlik... hogy Hugó szereti, csakhogy sobasem valja be... De biztos-e annak, hogy szereti?... Mindez mindaddig kavargott lelkében, amíg beleszádlit és elkábult. A tehetetlen szenvedés érzése lepte meg és úgy érezte, mintha láthatatlan bilincsek nehezédnének rá. Csak érzékeny büszkesége adott neki erőt s Vali is csak homályosan sejtette kedves barátja fájdalmát.

Vali még egy nappal tovább maradt Margitnál, de harmadnap már ragaszkodott ahhoz, hogy visszatér anyjához.

Utközben, nem messze a park kapujától szembe jött velük lóháton Rupert lord.

— Szabad kérdeznem, hova indultak a kis-asszonyok? — köszöntötte őket.

— Eden-Lakba — felelte Vali — Caresfordban voltam.

— Nincs otthon a generális! Találkoztam vele, Brownhoz ment, aki korán reggel megérkezett. Belépett a szolgálatba, pompás kilátásai vannak. Csak tíz napot kap a készülődésre, azt hiszem, örökre itt hagyja Angolországot.

— Ezt ön nem tudhatja biztosan! — kiáltott föl Vali, miközben rápillantott barátja sápadó arcára. — Hol ide, hol oda helyezik az ezredeket. Három esztendő mulva vissza is térhet.

— Nem valószínű! Különösen neki nincs semmi oka arra, hogy visszatérjen.

— Jónapot, Rupert lord — szólalt meg Margit. — A ponik nagyon nyughatatlanok ma, sehogyszem tudom őket tartani. Lady Hazelhurst otthon van.

— Abban nem is kételkedem, — gondolta Manvers, miközben megemelte a kalapját — már magam is vén asszonyok tartom magamat, úgy menekülnek előlem a fiatalok.

— Apám bizonyára elhozza ebédre Brown Hugót, — mondotta Vali, miután néhány percig csendben kocsikáztak. — Maradj nálunk Margit! Kell, hogy elnékeje még egyszer azt a dalt: „Az a leány, akit szeretek“.

— Köszöntöm Vali! Azt hiszem, még sem maradhatok el, a nélkül, hogy ne értesítem lady Hazelhurstöt.

Margit hangja olyan erőltetett volt, amilyenek Vali még soha nem hallotta.

— Mihelyt hazaérünk, irhatsz néhány sort neki vagy vissza is fordulhatunk.

De Margitot az öntérség ördöge szállta meg, s nem adta rá magát arra, amire maga is legjobban vágyott.

— Henriette néni ugyanis olyan zsémbes mostanában, nem akarom éppen most ingerelni.

— Jól van, te tudod legjobban, hogy mit akarsz — türelmetlenkedett kissé Vali, miközben ezt gondolta: — Tudom, hogy szenved. Ha én volnék a helyén, bizony nem engedném el Brown-t. Miért is olyan ostoba ez a Brown, hogy nem vall színt. — Aztán fennhangon így folytatta: — De Margit, kell, hogy alkalmat adjál Brownnak a bucsúzásra! Hát nem látod, mennyire oda van érted ez a szegény fiú!

— Kérlek, ugyan ne fecsegjünk udvarlónk-ról, mint a közönséges leányok! — mondotta Margit mélyen elpirulva — és... mért gondolod... hogy... hogy... —

Hirtelen elhallgatott.

— Hogy Brown Hugó szerelmes beléd? Mert egészen világos. Mások előtt nagyon vigyáz, de ha csak én vagyok jelen, nem olyan óvatos. Nagyon sajnálom szegényt!

— Kérlek, hagyj el!... —

Vali engedelmeskedett.

Odaérve Eden-Lakba, lady Stappylton sokkal jobbkedvűnek találta a szalonban. Ő is újságolt, hogy Brown visszatért s meghívta Margitot ebédre. De Margit állhatatos maradt, nemsokára elbucuzott s hazament. Otthon aztán este makkas esztendőben kötögetett nagynénje mellett, aki kijelentette később szobalányának, hogyha Margit gyakran fog így duzzogni, akkor ő még az örültekházába kerül.

Borzasztó est volt ez Margitnak! Úgy érezte, mintha örvény szélén állana és nem merné megragadni a mentőkezet. Maga sem tudta, hogyan telt el az idő. Fájdalmasan vágyakozott arra a férfira, aki talán már holnap vagy holnapután

mindörökre eltűnik a köréből. Bánatát, zavarát még tetőzte, hogy egy nappal Brownnak Londonba való visszautazása előtt, magányos barangolásáról visszatérve a fasorból, otthon talált egy névjegyet, amely így szólt: „Brown Hugó hadnagy, p. p. c.“

Hát mindennek vége! Elhagyta, csaknem visszautasította. Ez elviselhetetlen!

Beszéledett ugyan már, de érezte, hogy mégis beszélnie kell valakivel, különben megszakad a szíve. Kendőt kapott magára, majd gyalog elindult Eden-Lakba. Remélte, hogy Brown már visszatért a kaszárnyába.

A rövid dülöt csak másfél mértföldnyi volt, s Margit gyorsan lépegetett.

Arra számíva, hogy egyedül találja Valit, benyitotta a kis rúcsosajtót, amely a kertbe nyílt, s a gyepen át a kis iroda ablakának tartott. Vali foglalta el ezt a szobát, ahol „komoly tanulmányait“ végezte.

Szép szeptemberi nap volt, de azért már kissé nedves és hűvös. Pompás tűz pattogott a kandallóban, s az ajtóalakú ablak nyitva volt. Margit akkor meglepődve, ideges rémülettel vegyes örömmel szembekerült sorsának döntő pillanatával.

Egy félig elfordult alakot pillantott meg Vali íróasztalánál, akiben, amint a tűz imbolygó fénye, el-elshant arcán, ráismert Brown Hugó. Fényképet tartott kezében s rábámult. Margit tudta, hogy rendszeren az ő arcképe áll ott az íróasztalon. Vajjon azt nézi-e olyan erősen? Meg kell tudnia! Milyen szomorúnak és boldogtalan-nak látszott Brown! Csak nem vesztik el meny-menysorzókat kicsinyességek miatt!... De hogyan mondja meg neki, amit érez? A következő pillanatban Brown az ajkához emelte az arcképet s megcsókolta. Ekkor Margit összeszedte a bátorságát s belépett az üvegajtón... Brown mindaddig nem vette észre, amíg el nem fogta előle a kandalló fényét. Margit ráismert a saját arcképére. Brown felgöttör s pillanatnyi meglepetésben így kiáltott föl:

— Margit!

— Brown ur — felelte Margit majdnem sutogva, miközben elhalványodott s minden ízében remegett — Miért... miért csókolta meg az arcképetem.

— Szent Isten! Meglátta! Akkor hát tudja, hogy milyen örült vagyok. Megbecsülhatja... —

— De hisz nem is haragszom — szót közebe légyan Margit s lassanként visszanyerte régi arczsínét.

— Kegyed istenien jó — hebegte Brown, aki alig tudta mit beszél. — Higyje el, hogy érzelmeim készüléke sohasem tolakodtak volna fel. Gyenge bolond vagyok, de segíthetek a dolgon. — Mar megpróbálta? — kérdezte Margit s mosoly lopódzott szemébe.

— Nem — felelte Brown, aki érezte, hogy megkönyebbítheti, sőt kell is, hogy megkönyebbítse a szívét nyílt vallomással. — Fék nélkül rohantam a végtelen gyönyörbe, abba a kimondhatatlan nagy bánatba, hogy beleszerettem kegyedbe. És bármibe kerül is, sohasem bánom meg.

— Hát olyan nehéz engem szeretni?...

— Margit hangja csupa édes érzelem volt.

— Aztért nehéz, mert el kell hagynom. Nincs reményem, hogy az enyém lehessen... nem illek kegyedhez. Ne is gondoljon reám.

— Miért?... — kérdezte Margit, aztán kezébe temette az arcát s így kiáltott föl: —

Hugó, ön nem akar megérteni!

Ekkor megvillant Brownban a valóság elvesztete a fejét. Minden dicső elhatározása s önmegtartózkodása, hogy a legkisebb kísérlet sem tesz Margit meghódítására, elolvadt boldogságos szerelmének izzó szenvedelmétől.

— Szent Isten! Hát lehetséges volna, hogy kegyed csak egy esipetnyit is gondol reám!... Hogy többnek tekint futólagos ismerősnél... kegyed... Margit!

Margit szígyenlősen nyújtotta felje kezét. A következő pillanatban szinte fájdalmas, szoros ölelést érzett. Hát lehetséges, hogy ez az ő szerelme, aki szelnek bocsátott minden tartózkodást, akinek meleg ajka oly mohón esügg az övéen, ugyanaz a nyugodt, meggondolt férfi, aki annyira ura önmagának! S Brown is alig tudta elhinni magának, hogy az elérhetetlen Nellville Margit bájos alakja simul remegve ellentállás nélkül hozzá.

— Nem szabad engem szeretnie, királynőm! — kiáltott föl Brown, végre elbocsátva kissé ölelésből Margitot, majd lehajította a fejét, hogy szemébe nézhessen. — Csak bánatot és keserűséget okozna magának! Nem szabad szerelmét kérnem!

— Hát jobban szeretné, ha nem szeretném, Hugó?

— Milyen kérdés! Már az az emlék, hogy kegyed egy napig szeretett is áldásossá teszi egész további életemet.

(Folytatása következik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Valaki elment...

Valaki elment, tovarebent,
Valaki verőfénnyé jár,
Más tájra száll, melegebb tájra,
Miként a költőző madár.

Valaki elszállt, mint az álom,
Mint száll az illat, száll a fény,
Aranyhajában rózsaszálak:
Igy jár a szökék szigetén.

Valaki elszállt meseszárnyon,
Valaki engem itt hagyott:
A pálmától átmozdó,
Borongó fény én vagyok.

Fabula János.

A gyémánt drágulása. Akinek úgy sines pénze gyémánt, az nem jőd meg erre a hirre, annak a gyémánt sem olcsóbban, sem drágábban nem kell. Hogy pedig a gyémántvásárló nép nem kapja ezentúl olyan olcsón a legesillogóbb drágakövet, ez megint nem okoz tejjátást a pénztelen emberiségnek. Mindazonáltal nagyon érdekes dolog a gyémántdrágulás, különösen pedig azok a külíszájtók, amelyek előidézik. A szákszavu távirat, amely a tényt magát jelentette, így szól: "A londoni nyersgyémánt-szindikátus értesítette az antwerpeni gyémántkőszűrőket a gyémántáraknak öt perccel való emelkedéséről. — Szó van azin valamiele sztrákról, amely a gyémánt drágulása következtében támadt volna. Részletek nincsenek erről a sztrákról, de némi betekintést enged a „gyémánt-viszonyok“-ba egy szakértőnek a következő ismertetése: Londonban székelt egy hatalmas szindikátus, amely korlátlanul uralodik a világ összes gyémántpiacain. Ez a Debeers Company. Milliók-századok s többek között Cecil Rhodes is hozzá tartozott. Ez a szindikátus összehívja a világ minden gyémántbányáját és nyersgyémántját. Egyes ügynökök, akiknek hír szerint miniszteri fizetésük van, egyebet sem tesznek, mint bejárják a világot s ugyan vágynak, hogy valami unjonnan fölfedeztet bányá vagy gyémántlelet ki ne kerüljön a Debeers Company befolyása alól. Természetesen főként Dél-Afrikára koncentrálnak a figyelmüket, ahol a legtöbb a gyémántmező. Az ott talált nyersgyémánt — a világ egész termésének a kilencvenötöd részét — Londonba vándorol, onnan pedig az antwerpeni és amsterdami gyémántkőszűrő-műhelyekbe. Ezekben a holland városokban a régi híres gyémántkőszűrő családok élnek. Apáról fura száll a kőszűrő művészetének a titka. Amikor az amerikai emancipálni akarták magukat Hollandiából s maguk szervezetek gyémántkőszűrő-műhelyeket, alaposan belebuktak. Az amerikai vásárlók némány év múlva bünbánan tértek vissza amsterdami és antwerpeni forrásaikhoz. Ilyen körülmények között diktálhatja aztán a Debeers Company az egész világnak az árakat és diktálja is. Őt év óta szakadatlanul emelkedik a gyémánt ára és az utóbbi években csaknem megkétszereződött az ár. Ez ellenhiába akartak valamit tenni a gyémántkőszűrő-vállalatok, minden kísérletre újabb áremeléssel felelt a szindikátus. Legújában a legkiválóbb gyémántkőszűrő vállalatok azt tervezik, hogy szövetkeznek és mindaddig nem dolgoznak, amíg a szindikátus a nagy készlet nyomása alatt kénytelen nem lesz az árakat leszállítani. De a hozzáértők nem bíznak a sztrájk lehetőségében. A szindikátus sokkal gazdagabb s az öt-percetes áremelkedés a folytonos drágulás mellett nem esik nagy súlytal a latba. Az a sztrájk, amely az áremelkedéshez vezetelt, Amsterdamban játszódtott le 1897-ben a nemzetközi gyémántkőszűrő munkáskongresszus elhatározta, hogy a kőszűrő-műhelyek főnökeitől az összes ínsoknak két hét alatt való elbocsátását követi. Ezt a kivánságot akkor teljesítették. Sőt az a meggyezés jött létre, hogy öt éven belül nem is vesznek fel ínsokat. Ezt tavalyig csakugyan be is tartották. De most az antwerpeni és amsterdamiak végét akarják vetni ennek az állapotnak. Attól tartanak, hogy ha elmarad az új munkásgenerációnak a nevelése, akkor ez a gyémántkőszűrő-iparnak a romlását vonná maga után... Így áll a gyémánt drágulásának és az áremelés ellen való szegülésnek a dolga. A helyzet egyelőre az, hogy a szindikátus az ur, s nem igen használ ellene semmi. S ha drágább is a gyémánt, azért szállítani legárabb is fog-nak annyit, mint eddig.

KÖZGAZDASÁG

A Magyar Agrár- és Járakédbank részvény-társaság igazgatósága megállapította az intézet 1903. évi mérlegét. A nyereség- és veszteségszámla az 1903. év végével 1,550.820-04 K. tiszta nyereséggel zárul,

szemben a múlt évi 1,521.628-85 K. tiszta nyereséggel. E tiszta nyereségből az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztendő javaslatá szerint kifizetendő — mint a múlt évben — osztalék fejében részvényenként 20 korona. azaz összegben 1.200.000— K. ami a részvénytőke 5%-os kamatozásának felel meg. Az osztalék összegnek és a múlt évről áthozott nyereségnek levonása után még fennmarad 200.194-14 K.-ból a tartalékalapnak a megszabás szerinti maximális 20%-os dotálása felhasználandó 40.038-83 K., és az igazgatóság jutalékára (alapszabályok 33. és 52. §§). 20.019-41 K. A nyereségnek ezután még fennmarad 390.261-80 K. összegből 100.000— K. a külön tartalékalaphoz utalandó, az intézeti tisztviselők és szolgák részére létesítendő nyugdíjalap javadalmazására fordítandó 20.000— K. a főlőlegképp mutatózó 170.261-80 K. pedig az üzletéről viendő át. A kitüntetett nyereségben bennfoglaltatik a konzorciális üzleteknek 1903. év végéig elszámolt nyeresége. A kamatóvédelem a múlt évvel szemben 80.038-47 koronával nagyobb, a jutalékok és különféle nyereségek címén elért eredmény ellenben 37.852-09 koronával csökkent, a költségek 4384-20 koronával alacsonyabb, az adók ellenben 18.031-28 koronával magasabb összeggel szerepelnek. A jelzálogkölcsönök 3.872.880-75 koronára menő visszafizetések levonásával a zárszámadásban 37.033.094-07 koronával vannak kimutatva, az eöz évi 33.004.733-52 koronával szemben, e szerint tehát 4.033.361-045 korona gyarapodást mutatnak. A bank által kibocsátott címlekek névértéke 89.035.200 korona összegre rug. A banknak 1903. évi november hó 31-ikén a szálló- és jelzálogkölcsönökön 9185 számlája állott fenn.

Magyar Jelzálog Hitelbank. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság által jóváhagyott 1903. december 31-én lezárt mérleg szerint az 1902. évről áthozott 753 961-51 K. hozzászámitásával 8.437.442-33 K. bruttó-nyereség és az adók, kezeletti költségek stb. levonása után a múlt évben kimutatott 6551.710-25 K. szemben 6.816 034-60 K. tiszta nyereséggel mutatkozik. Az igazgatóság e hó 29-i ülésében elhatározta, hogy az ez évi március 17-ére egybehívott közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy a forgalomban levő 200.000 darab részvény után részvényenként — épp úgy mint tavaly — 26 frank osztalék fizetessék, továbbá 30.000 korona az intézeti tisztjával javadalmazására 50.000 korona az intézeti tisztviselők és szolgák külön jutalmazására, 250.000 korona az ingatlan tartalékalap és 250.000 korona a külön tartalékalap II. javadalmazására, 100.000 korona az intézeti palota és bérházon eszközök beruházások leírására fordították és a fennmaradó 803.622 korona 29 fillér a folyó évré elővitessék. A kimutatott tiszta nyereségben elszámolásra talált a Budapesti székesútváros 45.254.600 koronás 4 1/2%-os kölcsönének a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel közösen keresztültölt konverziójából eredő nyereség, míg az 1902. évi magyar konverzióbeli részesedésből származó nyereség továbbra fennmarad. A biztosító-alapokban és a bank tárcájában foglalt értékpapírok az 1903. december 31-iki állományértéküknél több mint 800.000 koronával alacsonyabbak vettek fel. A kibocsátott intézeti címlekek a leloyt évben 80 millió korona összegben nyertek bel- és külföldön elhelyezést, mely összeg az intézet fennállása óta elért legmagasabb évi eladást jelzi. Az ugyanezen időszakban tényleg valóstított jelzálog- és közpénzi kölcsönök összege mintegy 49 millió koronára rug.

A Magyar Sörözők Egyesülete München Aurlé országgyűlési képviselő elnöklete alatt tartott tegnapi közgyűlésén a sörgyártás relatív en elkedését és annak okait tárgyalták, hogy miért nem képes sörtérmelésünk régebbi színvonalára emelkedni s azt még tisztázni is. A pangás okait a tulságosan magas adóterhet jelölték meg s elhatározták, hogy a sördőpótlék leszállítása érdekében mozgalmat indítanak. Elhatározták továbbá, hogy az egyesült diszlokének az arcképet megfestetik. A közgyűlés végül közszemetet szavazott az elnökségnek buzgó tevékenységért.

Hajózás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy a rendes hajójaratokat Baja és Apatin között folyó évi március hó 1-én megindítja.

Fizetéképtelenségek. A bécsi Creditorenverein a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Helle E. kétélargyúros Poszony, Konits Dusan divatárú és kézműaukereskedő Veszec, Bollinger Vendel szabó Szombathely, Haas Jakob ruhakereskedő Enying, Sokwarz Benjamins kereskedő Endröd, Beck Testvérek cég Rimaszombat, Vajda Ferenc kereskedő Nagykanizsa, Gherseinech Ferenc Finne.

Juhvársz. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 102 darab juh. — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 48 l-től 52. — l-ig, kivételesen 1.54. — kg.-ként, (vagy 43. — k-tól 52. — k-ig páronként), középmínőségű ürü — l-től — l-ig, kivételesen — l. kg.-ként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosokért — l-től — l-ig, kivételesen — l-től — l-ig, vagy — k-tól — k-ig, középmínőségű gyapjas — l-től — l-ig, kivételesen — l. kg.-ként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona anyajuhokért — fill. kgkint (— k-ig páronként), kislejtett juhokért 32 fillér kgkint (42. — 20. — 30 korona páronként) kecské — korona páronként. — A vásáron csupán egy csapat elsőrendű ürü volt felhajtva, melyeket igen jó áron értékesítettek.

Bécsi vágómarhavásár. Február 23. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st-marxi központi vásárosonokban ma megtartott vesztézári vágómarhavá-

sárra felhajtott 2987 darab magyar, 23 darab galicai, 639 darab bukovinai, 562 darab németországi szarvasmarha.

Jegyzések: kilogrammonként 6lósulyban, magyar hízőkőr I. rendű minőségű 72—78 fillér, kiv. 80 fillér, II. minőségű 65—71 fillér, kiv. — I., III. minőségű 56—64 f., galiciai hízőkőr I. minőségű 78—81 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 77—78 fillér, III. minőségű 60—71 fillér; német hízőkőr I. minőségű 80—86 f., kivételesen 87—89 f., II. minőségű 70—79 f., III. minőségű 64—69 fillér. Legelő ökr — fillér, paraszt ökr 64—65 fillér, levagott ökr — fillér. Bika 54. — 70. — K., kivételesen 74 korona, tehén 50—68 korona, bivaly 40—60 korona. 100 kilogrammonként, a fogyasztási adó val együtt.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, február 29.

Bágyadt irányzat mellett 8000 métermázsza buza került a forgalomba 5 fillérrel alacsonyabb árákon. Rozsban lanyhult az irányzat.

Más gabonafélékben nyugodt volt a hangulat és az árak változatlanok maradtak.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 80-5 k., 9 K. 27 1/2 f. 1000 mm. 80 k. 9 K. 20 f., 600 mm. 80 k. 9 K. 15 f., 100 mm. 79.3 k. 9 K. 25 f., 490 mm. 79 k. 9 K. 20 f. 300 mm. 77-5 k. 9 K. 10 f. felső, 200 mm. 78.5 k. 9 K. 10 f. felső. 100 mm. 80 k. 9 K. 10 f. felső, 100 mm. 80 k. 9 K. 10 f. felső, 200 mm. 77 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 77 k. 9 K. 05 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 95 f. felső.

Féjermegyei: 200 mm. 79 k. 9 K. 2 1/2 f., 150 mm. 77 k. 9 k. — f.

Pestmegyei: 100 mm. 80-5 k. 9 K. 15 f., 100 mm. 80 k. 9 K. 15 f., 300 mm. 79.5 k. 9 K. 12 1/2 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 70 f. sarga, 200 mm. 79 k. 8 K. 70 f. sarga, 200 mm. 78 k. 8 K. 90 f., 100 mm. 75-5 k. 8 K. 65 f. budai.

Bajai: 1000 mm. 75.5 k. 8 K. 65 f.

Raktárúri: 2340 mm. 76.5 k. 8 K. 77 1/2 f.

Mina három hónapra.

Rozs: 300 mm. 6 K. 80 f., 200 mm. 6 K. 80 f., paritás.

Zab: 100 mm. 5 K. 75 f., 200 mm. 5 K. 80 f., 100 mm. 5 K. 75 f.

Tengeri: 500 mm. 5 K. 60 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonként — A minőség hektoliterenként 50 kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramm árs		Kilós	Kilogramm árs	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavidéki	77	8.75	9.00	79	9.05	9.25
"	76	8.99	9.10	80	9.10	9.31
"	78	8.95	9.15	81	9.20	9.40
Féjermegyei	76	8.75	8.80	79	9.00	9.15
"	77	8.90	9.00	80	9.05	9.20
"	78	8.80	9.05	81	9.00	9.10
Pestvidéki	76	8.75	8.95	79	9.00	9.15
"	77	8.90	9.00	80	9.05	9.20
"	78	8.80	9.00	81	9.05	9.20
Bajai	76	8.65	8.95	79	8.95	9.10
"	77	8.70	9.00	80	8.95	9.15
"	78	8.75	9.05	81	8.95	9.15
Bécsi	76	8.75	9.00	79	9.00	9.15
"	77	8.80	9.10	80	9.05	9.20
"	78	8.80	9.10	81	9.05	9.20
Szerb	76	—	—	81	—	—

Egyéb gabonafélék	Kilós	Kilogramm árs		
		K-tól	K-ig	
Bors	uj	elsőrendű	6.40	6.55
"	"	középmínőségű	6.70	6.80
Árpá	"	takarmanysú, elsőrendű	5.95	6.10
"	"	másodrendű	5.35	5.50
Kéles	"	—	5.80	5.40
Zab	"	elsőrendű	6.00	6.20
"	"	középmínőségű	5.55	5.60
Tengeri	"	elsőrendű	6.00	6.10
"	"	elsőrendű	6.05	6.05
"	"	elsőrendű	6.05	6.05
"	"	elsőrendű	6.05	6.05
Repe	"	elsőrendű	10.15	10.55

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1904.	8.82—8.85—8.80—8.87
Októberi buza 1904.	8.54—8.52—8.59
Áprilisi rozs 1904.	6.85—7.00
Októberi rozs 1904.	6.96—7.00
Áprilisi zab 1904.	5.73—5.84—5.82
Októberi zab 1904.	5.83—5.84
Májusi tengeri 1904.	5.54—5.52—5.56
Juliusi tengeri 1904.	—
Repe augusztusra 1904.	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a közzén:

Áprilisi buza 1904.	8.86—8.88
Októberi buza 1904.	8.60—8.62
Áprilisi rozs 1904.	7.00—7.01
Októberi rozs 1904.	7.01—7.02
Áprilisi zab 1904.	5.56—5.57
Októberi zab 1904.	5.56—5.58
Májusi tengeri 1904.	5.82—5.84
Juliusi tengeri 1904.	5.88—5.92
Repe augusztusra	11.55—11.65

Délután fél 5 óraker zárul:

Áprilisi buza 1904.	8.89—8.89
Októberi buza 1904.	8.63—8.64
Áprilisi rozs 1904.	7.02—7.03
Áprilisi zab 1904.	5.82—5.83
Májusi tengeri 1904.	5.57—5.58

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde barátságos hangulattal nyílt meg. később azonban lanyhább lett a hangulat. Délben berlini és londoni alacsonyabb jegyzésekre bágyadt maradt a hangulat és a vezető értékek ára mérsékelt forgalom mellett lemorzsolódott. Vautu és ércáru változatlan maradt.

A helyi értékek piacán nyugodt volt a hangulat. Előzőszo: Osztrák Hitelrészvény 630.—627.50.—. Magyar Hitelrészvény 737.50—734.50.—. Osztrák-magyar államvasut 631.25—629.75. Rimamurányi vasmű 452.—. Városi villamos vasut részvény 313.—312.50. Magyar koronajáradék 97.—96.95 korona.

A déli tőzsdén zártak: Osztrák Hitelrészvény 627.75—628.60—624.—. Magyar Hitelrészvény 729.—731.50. Osztrák-magyar államvasut 629.—627.50. Rimamurányi vasmű részvény 450.50—450.—. Magyar Leszámitóbank 448.—447.—. Jelzálogbank 607.—506.60—603.—. Kézüti vaspálya 550.—519.—. Városi villamos vasut 312.—311.50. Magyar koronajáradék 96.65—96.75—96.70 korona.

1/2 órákor zárult: Osztrák Hitelrészvény 624.50. Magyar hitelbank részvény 732.50. Leszámitóbank részvény 447.—. Rimamurányi vasmű részvény 451.10. Osztrák-magyar államvasut részvény 627.50. Kézüti vasut részvény 579.—. Városi villamos vasut részvény 311.50 korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Arany, 50 aranyfr. Arany, máj. nov. Papír, feb.-aug. Erzsébet-járadék.

b) Osztrák államadósság.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Pénz, máj. nov. Papír, feb.-aug. Erzsébet-járadék.

c) Idegen államadósságok.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Boszniai áll. kölcs. Bolgár államvasuti jelzálogkölcsön.

d) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Budapesti főr. 1897. 4% kölcs.

Bankok.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Angol-osztrák bank Budapesti bank-egyesület.

Bányák és téglagyárak.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Bpest-üzletlánc téglagyár r.t. Egyesült téglá-és cemen-gyár.

Biztosító-társaságok.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Bécsi biztosító társulat. Bécsi élet-és járási biztosító társulat.

Különböző vállalatok részvényei.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Által. vagonkölcsönözés r.t. Budapesti áll. vasut.

Takarékpénztárak.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Belvárosi takarékpénztár r.t. Budapesti ill. kerületi.

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Első m. gazd. gépgyár r.t. Danubius m. hajógyár r.t.

Könynyomdai részvények.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Athenaeum. Franklin-Társulat.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include „Adria“ m. tenghaj. r.t. Budapesti közuti vasut.

Sorsjegyek.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Bazilika-sorsjegy. Ugyanaz osztr. felül-bélyegzessel.

Malmok.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Concordia-malom. Erzsébet-malom.

Pénzmekek.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Magyar vagy osztrák arany. v. 11.35.

Váltóárfolyamok.

Table with columns: Pénz Ár, Pénz Ár. Rows include Amsterdam 3 1/2%. 159.—158.40.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 51.—60.— korona, vörös aprószemű 46.—50.— korona, vörös erdélyi 51.—60.— korona, vörös búnsági 51.—60.— korona, közöpszemű 53.—55.— korona, nagyszemű 58.—60.— korona. Disznószőr: budapesti 67.50—68.— korona, vidéki 67.50—68.— korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki 67.50—68.— korona, városi 4 darabos 58.—58.50 korona, 3 darabos 60.—60.50 korona, üstölt 18.50—19.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.50—19.— korona, 120 darabos 18.50—19.— korona, 100 darabos 23.25—23.50 korona, 85 darabos 26.25—26.50 korona, azonnali szállítással. Szerbiai szokás szerinti minőség 18.—18.25 korona, 100 darabos 22.75—23.25 korona, 85 darabos 25.50—26.— korona. Szilvai: slavoniai 16.—16.50 korona, szerbiai 14.—14.50 korona, azonnal való szállítással.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzőszoén a szombaton elterjedt mozgósítási hírek demoralizáló határozottan gátló szilárdított hatással volt az irányzatra, az üzlet, azonban méris betekés volt. A spekuláció a bekövetkező utolsó fizetési napra való tekintettel tartózkod a viselkedet, annál is inkább, mert Párisban és Berinben is ulumokivádító felé fordult minden érdekűdés. A sorompópirokban csekély kivétel nem is volt forgalom és az árakban ennek következtében neu történt változás. Az üzletelenséggel kapcsolaban röviddel a zárlat előtt a külszertékek gyengültek. Rentekben tartott árak domináltak.

A déli tőzsdén a tartós úlletelenség következtében gyengébb irányzat érvényesült. A helyi spekuláció Osztrák hitel-és Államvasuti részvényekben realizációkat eszközölt. Bányáértékek is csökkentek. Prágai vasmű 1840. Csehbania 1190, Brüxi kőszén 640, Schodincei 728. A berlini árjegyzések nem okoztak változást.

Zárlat mérsékeltlen szilárdabb. Berlin a fennbergi (Würzburg) Netzer cég fizetésképtelensége bántólag hatott Prágai vasmű 1825. A magánkamalláb 3/16—3/16/10.

Bécs, február 29. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2% os papírjáradék 99.25. 4% osztr. aranyjáradék 118.—. 1890-os sorsjegy 150.65. Osztrák hitelsorsjegy 453.—. Angol-osztrák bank 278.50. Déli vasmű 74.—. Dunagőzmozgós részvény 823.—. Dobányrészvény 312.—. Cassári és királyi arany 11.32. Nemzetbankváltó 117.37. 4% osztr. erdőst. járadék 99.10.—. Osztrák koronajáradék 99.20. 1864-ik sorsjegy 256.—. Osztrák hitelméltézt. részvény 628.25. Unonabk 516.—. Osztrák Lánycsapat 415.50. Osztrák-magyar államvasut 629.—. Kihavóvási vasut 401.—. Alpezi bányarészvény 391.—. 20 márk. arany 19.69. Londoni váltó: 240.22. Német írá way Litt B.—. Bécs: Iranyváltó A.—. Luotó kősz 293.—. Osztrák Lloyd —. Török sorsjegyek —. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszronok jelentése.

Február 29. A sertésüzlet irányzata: élénk. A) Hasított sertések ára: I. Magyar sertés 65 cent. Öreg nehéz (paronkint 400 kilogramm feletti súlyban 116—118 fillér. Öreg közep (paronkint 300—384 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Fialak nehéz (paronkint 320 kilogramm feletti súlyban) 123—124 fillér. Fialak közep (paronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 122—123 fillér. Fialak könnyű (paronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. II. Magyar sertés: Nehéz (paronkint 280 kilogramm feletti súlyban) — fillér. Közep (paronkint 240—280 kilogramm súlyban) 121—122 fillér. Könnyű (paronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. III. Romániai: Nehéz paronkint 320 kilogramm feletti súlyban — fillér. Közep (paronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Könnyű (paronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. IV. Romániai erdőst. (Stachn): Nehéz (paronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Könnyű (paronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. V. Szerbiai: Nehéz (paronkint 250 kilogramm feletti súlyban) 122 — 123 fillér. Közep (paronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 121 — 122 fillér. Könnyű (paronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 118—120 fillér.

Sertésüzlet: s.m. 1904. február 27. napján volt közzét 18.344 orah. — 1904 február 28. napján 18.344 orah. — 1904 február 29. napján 18.344 orah. — 1904 február 29. napján 18.344 orah. — 1904 február 29. napján 18.344 orah. — 1904 február 29. napján 18.344 orah.

Időjelzés.

As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Február 29. —

Table with columns: Állomások, Ma reggel 7h, Előző 4 órai. Rows include Akna-Selatina, Szatmár, Váscar-Namény, Eger, Ronyó, Késmark, Arvad, Losonc, Selmeczbánya, Budapest, Debreczen, Komárom, Magyar-Ovár, Sopron, Keszthely, Pécs, Csáktornya, Esztergom, Záhony, Zalaegerszeg, Győr, Kaposvár, Orosháza, Szeged, Zombolya, Arad, Temesvár, Veszprém, Budaörs, Drenova, Nagyvár, Kőszeg, Marosvásárhely, Székely-Keresztúr, Vajda-Hunyad, Nagyvárad, Békés, Buda, Bécs, Berlin, Bismarck, Páris, Nizza, Páris, Pétervárad, Konstantinápoly, Firenze, Róma, Nápoly.

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D. = dél, É. = észak, A felhőzet: = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, * = hó, ☉ = köd, ☽ = szivatar.

Haránk dényvati felében gyenge huzavosok voltak, míg egyebutt az idő száraz volt. A reggeli hőmérsékletek jóval magasabbak a tegnapiaknál. A maximum északkeletre nyomult, Anglia és Itália fölött pedig depresszók vannak. Európában az idő még hideg maradt. Észak különösen Olasz- és Angolországban fordultak elő. Kildás: További hőemelkedéssel, sokhelyütt — főleg az ország nyugati felében — csapadék várható.

Vizállás.

Table with columns: Viz. Feb. 27. 29., Feb. 29., Feb. 27. 29., Feb. 29. Rows include Inn, Duna, Páris, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Bismarck, Mohács, Gombos, Újvidék, Pétervárad, Orsova, Magyarfalva, Zselma, Trenchin, Szeged, Buda, Bécs, Sárvar, Győr, Zala, Bács, M. Szeberd, Záhony, Esztergom, Mitrovica, Décs, Szatmár, Munkács, Latorca, Leborca, Ugr.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 1-én.

A denevér.

Operett 3 felv. Egy francia vigjáték után írták Hafner és Genée. Fordította Erva Lajos. Zenéjét szerzette Strauss János.

Személyek:		
Kisenstein	Gábor Adél	Szoyer I.
Rosalinda	Szilágyiné Ida	Palócyné Gyones
Frank	Kornai Melánio	Szeklédné Hegedűs
Oriavszky	Florné Frosen	Hegedűs Dálnoki
Alfréd	Pichler Blind	

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 1-én.

Flirt.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta Ferenczy Ferenc.

Személyek:		
Willensteiné	Rákosi Weberné	Delli E.
Sandoriné	Helvey L. Fantoiné	Keczeri Gyones
Tisch Lina	Nagy Ib. Grófi Tari	Mihályfi Ligeti
Stadinszky	Gázi Marossy	Császár
Stadinszky	Lánczy Marossy	
Báró Webern	Horváth Báró Rodák	

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 1-én.

Az erény útjai.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta Fiers és Caillavet. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:		
Gerbier	Fenyvesi Essen	Tanay Balassa
Cécile	Varsányi Varenne	Hegedűsné Nagyvárdi
Cnevière	Szeremy Phémie	Nógrádi Bárdi
Simone	Harmath Ginette	Gyarmati Halász
Chaumette	Hegedűs Morinière	
Bargelin	Góth Brion	
Suzanne	Kertész Inas	

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 1-én.

Rip van Winkle.

Regényes nagy operette 4 felvonásban. Írta Meilhac, Gille és Ferné. Fordították Erva Lajos és Fáy J. Béla. Zenéjét szerzette Planquette Róbert.

Személyek:		
Derick	Solymosi Lisbeth	Rédey Delli
Adrien	Magda Pékly	Harmath Irsay
Van der Bit	Kovács M. Jacinthe	Kenedich Deszőfi
Nick	Ujvári Hudson	
Katrina	Kápolnai Szellem	
Rip van Winkle	Raskó Torpe	

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 1-én.

A hajduk hadnagya.

Operett 3 felvonásban. Írta Rajna Ferenc. Zenéjét szerzette Czobor Károly.

Személyek:		
Blanchefort	Iványi Hajas András	Tollagi Tomassányi
Balazthy	Farkas Baroarina	Szentgyörgyi
Kressenbronn	Fodor Gábor	Szentgyörgyi
Vivenot	Girthe Scherfenberg	Keleti Székli
Bischoffshofen	Heltai Szépcsik	Székli Marton
Boronyay Imre	Ráthonyi Albufera	

Kezdeté 7 1/2 órakor.

KIRALY-SZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 1-én.

A toreador.

Operett 2 felvonásban. Írta James Tanner és Adrian Ross. Fordította Lutzkó Andor. Zenéjét szerzette Ivan Caryll és Lionel Monkton.

Személyek:		
Blanchefort	Iványi Hajas András	Tollagi Tomassányi
Balazthy	Farkas Baroarina	Szentgyörgyi
Kressenbronn	Fodor Gábor	Szentgyörgyi
Vivenot	Girthe Scherfenberg	Keleti Székli
Bischoffshofen	Heltai Szépcsik	Székli Marton
Boronyay Imre	Ráthonyi Albufera	

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 1-én.

Dalmácia.

Írta: Dr. Havass Rezső. Kezdeté 7 1/2 órakor.

NYILATKOZAT.

A napilapok utján ismeretes, hogy mérték után dolgozó szabómunkások bérmozgalmára a sztrájk kitörését elkerülhetetlenné teszi.

Ezen körülményre való tekintettel tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy kész férfi- és gyermekruha raktárunkat a közelgő tavaszi idényre a legjobb helybeli mérték-munkaerők fölhasználásával már elkészítettük. Különös tekintettel voltunk a legfinomabb kiállításra, valamint a legjobb angol kelmek fölhasználására.

Tehát a közönség azon része, mely eddig ruhaszükségletét mérték szerint rendezte meg, nálunk raktárunkon találja — olcsó, szabottárak mellett — a legkényesebb izlésnek és igénynek megfelelő öltönyöket, felöltőket stb. — Kiváló tisztelettel:

Koch Testvérek,

Budapest, Károly-körút 26. sz.

gyermek-lisztje,
tartalma: kilitű-nő alpesi tej.

Kiséleti célokra főladagok 1 koronájával. A t. o. szülészneknek próbadozok ingyen állanak rendelkezésükre a magyarországi fővárosban **Neruda Sándor** drogeriájában, IV. Kossuth Lajos-utca.

GRAMMOPHONOK, PHONOGRAPHOK

Elsőrendű gyártmányok részletfizetésre is. Árjegyzéket tessék kérni.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED HANGSZERESZTÁLY

BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 37.

Alkalmos képviselők felvételnek.

Reményi Mihály

műhegedű-készítő. A magyar kir. Zeneakadémia szállítója
Budapest, VI., Király-utca 44/5. sz.

Ajánlja dus raktárát valódi olasz, francia, angol, német és magyar mesterhegedűk, gordonkák és vonásokban, lejjebb hegedű-alakú tokok szől, finom kivitelben. Gyanták, állatok, hangjegyjelvények a legelőszerebb formában.

Quintiszta és tartós hangversenyhurkok, melyeket a legnagyobb művészek, mint: Hubay, Burmeister, Grünfeld, Arányi, Geyer Stéb, Vecsey, Földes, Bürger hangúr urak hangversenyzenék hangjának elismerésével.

Specialista:
vonal-hangszerek készítése és javításában.

Hangfokozó-gerenda, melynek bármely hegedűbe vagy gordonkába alkalmazása által sokkal jobb, erősebb, szebb és kellemesebb hangja lesz. Sikertér kézzel minden egyes hangszernél. Régi hangszerek vétele és alálása a legmagasabb árúig. Képes árjegyzék az összes hangszerekről ingyen és bérmentve.

Nodusin Aranyér-balszam.

Egyedülálló szer, mely operáció vagy égéses nélkül tökéletesen és biztonságos gyógyítja egy a vak, valamint a nyitott aranyért. Kórhalálig kipróbálva. Teljesen Ártalmatlan. Elismert levelek szerint szárazak és szárazak teljesen kigyógyított. Törvényesen védve. Kapható a készletben!

Nagy Kálmán gyógyszerész, Nyiregyháza
továbbá Török Józsefné, Budapest, Király-utca és a többi gyógyszerészekben is. Árszámait utasítások együtt 4 kor., bérmentes küldés mellett 3 kor., az összeg előzetes beküldése vagy utánvétele ellenében.

Árverés utján

sikerült egy nagy raktár valódi angol férfiruha szövet potom áron megvásárolni, miáltal azon kollektus helyzetbe jutottam, hogy amíg ezen valódi gajapzsvetkészetet tart, készítek saját fértiszabó műtermemben remek szabású és elegáns kivitelben egy teljes férfitöltényt

18 forintért

a legfinomabb minőségű, fekete, sötétkék, szürke vagy barna színben.

Videki rendelések 12 frt utánvétel mellett szállítatnak s a fennmaradó 6 forint 60 nap múlva fizetendő. Ezen idő alatt a t. rendelők meggyőződhetnek a szövet kitűnő minőségéről. Rendelésnél a szövet színe megegyezendő. Mértékének elegendő az alatti mérték-utasítást kitölteni vagy egy viselt ruha beküldése.

Minták a gyors szövetváltozás miatt nem küldhetők.

LICHTMANN SÁNDOR

fértiszabó-terme

Budapest, VII. N. Rottenbiller-utca 4 B.

Utasítás a mértékvetelhez.

A kabát számára	Cm.	A nadrág számára	Cm.
Hátbőzsa a gallórvarrástól kezdve		Belső nadrág hossza a labdóvarrástól egészen a cipő sarkáig	
Újjahossza a hát ujjavarrástól kezdve		Hasbőzse a mellőnyen át mérve	
Mellbőzse a mellőnyen át a hóna alatt		A mellőny hossza az ingállal hátsó gombjától elől mérve	

Alapítva 1854.

Legjobb, legelőszerebb és direkt megrendelő hely

Hegedűk, clarinétok, fuvolák és furugangszerek, valamint legjobb hírnék örvendő **harmónikák** orkeszter hangokkal és bombardon basszusal. Mindenféleképpen hangszereket szállít jótállás mellett

hangszer- és harmonikagyártalelem
Ot. Lederhofer & Troppau.
Árjegyzékek ingyen minden világrészbe.

INGYEN

láda és csomagolás Rendkívül olcsóság ad ot Magyarhonban

ÜVEG-PORCELLÁN

és karisbadi gyári raktára

VI. Andrássy-ut 71.

- Díszes ebéd-készlet arak. K. nyozva és festve ... 12
- Csoda-ebéd-készlet 6 szem. díszesen fest. és aranyszíva ára csak ... 15
- Csoda-kávé-készlet 6 szem. Csoda-kecske-készlet 6 szem. Példáron ki lesz árusítva bámulatos, szép és fin. műsz. és mintázott 6 szem. díszes ... 8
- Szinte fél áron ki lesz árusítva borosüveg ... 1
- Szinte fél áron ki lesz árusítva vízeskorzó és vízesüveg 4 ... 1
- Finom meztöltő vízeskorzó csak ... 12
- Borosporok csak ... 12
- Leveg. remek! szép kávé- és teae-szék, drága iller Mosdokészlet, angol, díszes virággal ... K. 10
- Pontos és szolid kiszolgálás Vasúti állomás körétek.

„Kereskedők és iparosok hitelszövetkezete“ Budapest. IV., Kecskeméti-u. 8.
Fennáll 22 év óta.
Tárca- és személyhitel nyújt előnyös feltételek mellett.

FOVAROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Tannhäuser (paródia)

Dréher Conrad bajor kir. udvari színművész és Braki Adófi müncheni tenorista vendégfelépítéssel, továbbá The Trips Sisters Morden remek excentrikusok angol párdalások

Johnke-társulat tréfás nyújtó-tornászok

A 6 drótostól, női együttes. Tarka Színpad stb. stb. A Műteremben reggel 6 óráig Vörös Elek előzenekara hangverseny.

Személyhitel olcsó (örlesztéses) havonta negyed fizetésű 60 napos részletfizetésre ajánlunk katonatiszteknek (házasági övölőknek is), ház- és földtulajdonosoknak (esetleg II. helyre is), hivatalnokok és kereskedőknek, iparosoknak, esetleg kezesek nélkül is, gyorsan és diszkrétion

BALASSA ÁRPAD bankbizományi irodája Budapest, VI. ker. Vörösmarty-utca 57. I. em. TELEFON. Válaszbélyeg.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Királyszínház	Urania színház
Szerda	Nincs előadás	Sursum corda	Az erény útjai	A kis császár	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
Csütörtök	Tosca	Egyenlőség	Az erény útjai	A kis császár	Toldi Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
Péntek	Nincs előadás	Sötétség	Az erény útjai	A kis császár	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia
Szombat	Gemma	Flirt	Az erény útjai	A kis császár	Hajduk hadnagya	A toreador	Jótekonny esz
d. n. Vasárnap este	Fedora		Az erény útjai	A betyár kendője	Sherry	A fecskék	
	Istenek alkonya	Egyenlőség	Az erény útjai	A kis császár	Hajduk hadnagya	A toreador	Dalmácia